

याति तदनुसारतः स्नायिष्यामहे, वयं युष्माकं समीपम् अगतैव स्नेषां निच- १४
मितं परिमाणं स्नायामहे इति नहि यतः पूर्वं स्त्रीष्टस्य सुसंवादं प्रचार-
यितुं युष्माकं सन्निधिं गतवन्तः । तस्माद् अस्माकं परिमाणस्य बहिर्भूते १५
अर्थाद् इतरेषां जनानां अमे वयं स्नायां न कुर्मः । किन्तु युष्माकं विश्वासे १६
वृद्धिं गते वयं युष्माभिरतोव विस्तारितं परिमाणं प्राप्य इतरजनानां
अमफले कामयावस्नायाम् अकृत्वा युष्मद्विदूरस्थानां जनानां समीपे
सुसंवादं प्रचारयितुं शक्यामः, अस्माकम् एषा प्रत्याशा विद्यते । यः १७
स्नायते स परमेश्वरं स्नायताम् । अस्माद् यो जनः स्वं प्रशंसति स प्रशंसितो १८
नहि किन्तु प्रभु र्थं प्रशंसति स एव प्रशंसितः ।

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ अथ स्नायामानं पौलस्त्यास्नाया १६ विपरीतः सस्वाच्युदलकरणं किन्तु स्त्रीष्टार्थं
अमे दुःखे च स्नाया मयस्त्रापनह ।

यूयं ममेमाम् अज्ञानतारूपाम् आत्मस्नायाम् अल्पां सहध्वम् एष १
ममाभिलाषः, तस्मात् किञ्चिद् युष्माभिः सोढव्यम् । अहम् एकस्मिन् २
स्नामिनि, अर्थात् स्त्रीष्टे समर्पयितुं मतो कन्यामिव युष्मान् वाग्दत्तान्
अकार्षम् एतस्माद् युष्मान् प्रति महाचिन्तया चिन्तावान् असह्यहम् ।
सर्पस्य प्रतारणया यथा हवा प्रतारिता बभूव तथा चेत् स्त्रीष्टं प्रति ३
युष्माकं मनांसि मारुत्याद् भ्रम्येयुः, ममेषा भोति जायते । यस्यास्थानं वयं ४
न प्रचारयामः तादृग्नान्यस्य योगोरूपास्थानं यदि कश्चिद् आगत्य
प्राकाशयिष्यत् यदा युष्माभिरप्राप्तस्य कश्चिद् आत्मनः प्राप्तिरभवि-
ष्यत्, अथवा यत् कदापि न गृह्णीष्य तादृशस्य सुसंवादस्य प्राप्तिरभविष्यत्
तर्हि तस्य व्यवहरणं सुमद्विषयम् । मुख्यानां प्रेरितानां मध्येहं कापि ५
कार्यं क्षुद्रो न भवामीति बुध्ये । अहं यद्यपि बकृत्वादिगुणेनग्निह- ६
स्तथापि ज्ञानेनाग्नेहो न भवामि किन्तु सर्वेषु कार्येषु युष्माकं समीपे
वयं प्रकाशिताः स्तः । युष्माकम् उन्नतिहेतोर् भवतां स्त्रीष्टस्य विना वेतनम् ७
ईश्वरस्य सुसंवादं युष्माकं समीपे प्रचारयामहे, एतेनाहं किं दोषं कृतवान् ।
युष्माकं सेवनार्थम् अन्यसमाजाद् वेतनग्रहणेन तेषां धनम् अपहृतवान्, ८

- ६ युष्माकं समीपे यदा समुपातिष्ठं तदा कस्यचिद् द्रव्यस्य मूलनाथां यत्थां
युष्माकं कक्षापुपरि तस्य भारं न न्यस्तवान् किन्तु माकिदनिथादेशाद्
भ्रातर आगत्य प्रयोजनीयद्रव्यं मद्यम् अददन् अपरं मद्धेतोः कापि कार्ये
१० यूयं यथा भारग्रस्ता न भवथ एतदर्थं चेष्टितवानहं चेष्टिष्ये च । स्त्रीष्टस्य
सत्यता यदि मयि तिष्ठति तर्हि निखिलास्त्रायादेशे आषाया एतस्याः कथां
११ कथयितुं कोपि मां निषेधुं न शक्नोति । कस्मात् कारणात् ? किमहं युष्मासु
१२ प्रेम न करोमि ? तद् इक्षरो वेत्ति । किन्तु ये जनाङ्किद्रम् अन्विष्यन्ति
ते यथा किद्रं न लभन्ते तन्निमित्तम् वथं यत् कुर्मस्तत् करिष्यामः
तस्मात् ते यस्मिन् आत्मनः आधन्ते तस्मिन् अस्माकं सदृशा भवन्तु ।
१३ अमी भाक्प्रेरिता मृषाकर्मकारिणस्य सर्वे स्त्रीष्टस्य प्रेरितानां वेशं धार-
१४ यन्ति एतत् किमप्याश्चर्यं नहि ; यतः शैतानेव यदि तेजस्विदूतानां वेशं
धारयन्ति तर्हि तस्य सेवका यत् धार्मिकसेवकानां वेशं धारयन्ति तत्
१५ महद् आश्चर्यं नहि ; किन्तु स्वस्वकर्मानुरूपं तेषां फलं भविष्यति ।
१६ अहं भूयः कथयामि तत्र कोपि मां निर्बोध न विदाङ्करोतु किन्तु
यदि करोति तर्हि निर्बोधवत् मां गृह्णातु तेनाहं किञ्चिदात्मज्ञाचां
१७ कर्तुं शक्नोमि । एतस्या गाढस्त्रायायाः कथां यत् कथयामि तत् प्रभा-
१८ राज्ञानुधारतो नहि निर्बोधवत् कथयामि । अनेके जातौ स्त्रायां
१९ कुर्वन्ति तस्माद् अहमपि करिष्यामि । यूयं बुद्धिमन्त एतत्कारणात्
२० निर्बोधाचरणं सुखेन सोढुं शक्नुथ । वस्तुतः कोपि यदि युष्मान् दामान्
कृत्वा स्थापयति यदा युष्माकं सम्पत्तिं यमति वापहरति वा स्वमुद्यतं
मम्यते वा युष्माकं कपोले चपेटेनाचन्ति तर्हि यूयं सर्वप्रेतानि महध्वे ।
२१ वयं दुर्बला एतस्मिन्नपमानेऽहम् इति कथयामि ; यस्मिन् कार्येऽन्य-
कश्चित् शोभरहितो भवति तेनाहम् अधिकं निःशोभो भवामि किन्तु
२२ कथामेताम् अज्ञानदेव कथयामि । ते किम् इमिलोकाः ? अहमपीत्री ;
तथा ते किम् इत्याद्येलिनः ? अहमपीसायेली ; तथा ते किम् इज्राहेमः
२३ सन्तामाः ? अहमपीमाहोमः सन्तानः । अपरं ते किं स्त्रीष्टस्य सेवकाः ? अहं

तेभ्योऽपि तस्य महोपेयकः किन्तु निर्व्याध इव वदामि; वस्तुतस्तु तेभ्योऽपि बह्व-
परिश्रमे बह्वप्रहारे बह्ववारं काराबन्धने बह्ववारं प्राणनाशसंशये च पतित-
वानहम् । अहं यिज्जदीयानां पञ्चकल जनचत्वारिंशत् प्रहारान् चिद्वैवाद्या- २४
तान् एककलः प्रस्तराघातान् भुज्जवान् । तथा वारचयं पीतमज्जने वाधि- २५
तोहम् अगाधसलिले दिनमेकं रात्रिमेकादश यापितवान् । इत्थं बह्वारं २६
यात्रायां नद्याः शङ्कटे दसूनां शङ्कटे खेदशोथानां शङ्कटे विदेशोथानां शङ्कटे
नगरस्य शङ्कटे वनस्य शङ्कटे सरित्पतेः शङ्कटे वेशधारिभ्रातृणां शङ्कटे च ;
तथा परिश्रमे क्रोधे च वारम्बारं जागरणे क्षुधायां तृष्णायाञ्च तथा २७
बह्वारं निराहारे शीते नद्यतायाञ्च कालं यापितवान् । अपरञ्च २८
वर्हिर्भूतेभ्य एभ्यः कार्येभ्यो भिन्नः प्रतिदिनं समाजानां चिन्तनभारो
समोऽपि वर्त्तते । कस्मिंश्चिद् दुर्बले जाते नाहं दुर्बलो भवामि । २९
तथा केनचिद् विघ्ने प्राप्ते नाहम् उत्तमो भवामि ? यदि स्नाद्या- ३०
कथा मया कथयितव्या तर्हि स्वदुर्बलतां स्नाघेहम् । अपरम् एतस्मिन् ३१
अहं मृषावाक्यं न वदामीति अस्माकं प्रभो र्थीशस्त्रीहस्य पिता सच्चिदा-
नन्द ईश्वरो जानाति । अपरञ्च दमोघकनगरे अरितोराज्ञः कार्य्याधिपतिः ३२
सैन्येन प्रहरिणा तन्नगरं रक्षित्वा यदा मां धर्तुम् ऐच्छत् तदा नगरस्य ३३
प्राचीरस्यगवक्षेण पिटकेनावरुद्धत्वाद् अहं तद्दुस्सात् वातोऽभवम् ।

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ स्वर्गिचदृशनेन तस्य दुःखभोगेन च स्वगत्यप्रेरितत्वस्य प्रमाणदानं । १२ साधारणं
पौलस्य तस्य सपञ्चसोऽकाशे समामावः किन्तु करिन्धिनः सत्कारार्थं असः ।

आत्मनः स्नाघनम् अनुचितं भवति तथापि प्रभोः प्रत्यादेशस्य प्रका- १
शितवाक्यस्य साख्यानं ब्रवीमि । चतुर्दशभ्योऽधिकवत्सरा गता अहं २
स्त्रीहमाश्रितं जनमेकं ज्ञातवान्, किन्तु तदा स शरीरेण वर्त्तमानोऽवर्त्त- ३
मानो वेति नाहं जाने जानातीश्वरः । स स्वर्गं नीतः सम् अनिर्वचनीयम् ४
अर्थान् मानुषाणां वचनातीतं वाक्यं श्रुतवान् । एतादृशं जनं स्नाघिष्ये नो ५
हेतुं मम स्वदुर्बलताभिन्नं किमपि न स्नाघिष्ये । किन्तु यद्यथात्मानं स्नाघि- ६

- तुम् इच्छामि तथापि मद्यकयाकथनाद् अहं निर्बुद्धीनां मध्ये गणितो न भविष्यामि किन्तु लोका मां यादृशं पश्यन्ति इत्यस्मिन् च तस्मात् श्रेष्ठं यथा
- ७ मां न जानन्ति तस्मिन्समम् अहं तस्मिन् ज्ञातः स्मितवान् । अपरम् एतत् प्रकाशितवाक्यानाम् उत्कृष्टतया यथापरिमितम् अभिमानं न करोमि तद्धेतो मेमापरिमिताभिमानानुत्पत्तये विघ्नकारिणः प्रेतानो दूतस्वरूपे-
- ८ षैकेन कण्टकेन मम शरीरं वेधितुम् अदीयत । अतएव तस्मान्मोचनायै
- ९ प्रभोः समीपे वारचयं प्रार्थितवान् । ततः स मद्यम् अकथयत् त्वयि ममा-
नुग्रहः प्रभृतो भविष्यति दुर्बलतायां मम शक्तिः सन्पूर्णतया प्रकाशिव्यति तस्मान् मया स्वीष्टस्य शक्तिः प्रकाशिव्यते इतः कारणात् मानन्दं निज-
- १० दुर्बलतायाम् आत्मानं साधिव्ये । वस्तुतः स्वीष्टहेतो दुर्बलतागिन्दा इरिद्रताविपक्षताकटादिषु लब्धेष्वपि सन्तुष्यामि यतः स्वयं दुर्बलोऽपि
- ११ सखलो भवामि । स्वयम् आत्मसाधनाद् अहं निर्बुद्धाधवाभवं किन्तु तद् युष्माकमेव दोषात्, वस्तुतो मम प्रशंसनं युष्माकमेवोचितम् आसीत् यस्माद् अहम् अगण्यानां मध्येऽपि एकोऽपि प्रधानप्रेरितेभ्यः केनापि गुणेन न्यूना न
- १२ भवामि । सर्वथा धैर्यावलम्बनास्वर्गक्रियाशक्तिरहुतलक्षणेः प्रेरितानां चिह्नानि युष्माकं मध्ये मया प्राकाशयत ।
- १३ मम पालनस्य कोऽपि भारो युष्माकमुपरि न मया न्यस्त इममेकम् अंशं विनान्येभ्यः समाजैभ्यः केनांशेन यूथं न्यूनाः स्वामम तं दोषं समध्वम् ।
- १४ पश्यत द्वितीयवारं युष्माकं समीपं गन्तुम् उद्यतोऽस्मि तथापि मम पालनस्य भारं युष्मासु न न्यसिष्यामि यतो युष्माकं सम्पत्तिं नेष्टित्वा केवलं युष्मान् ईहे पितामानयं धनसञ्चयः सम्मानानाम् अकर्त्तव्यः किन्तु सन्तानार्थं
- १५ पित्रर्था धनं सञ्चयनीयम् । अपरञ्च युष्मासु मया बद्धस्तेहे हतेऽपि यदि यूथं मयि खेदस्थान्तरां कुरुष्व तथापि युष्माकं प्राणहेतो व्यथितं प्राणानपि
- १६ व्यथितुम् उद्यतोऽस्मि । यद् भवेत् युष्मान् किञ्चिदपि भारशस्तान्नाकावै ।
- १७ किमहं धूर्तः सन् क्लेशेन युष्मान् वञ्चितवान् ? तर्हि युष्माकं समीपं यान्
- १८ प्रेषितवान् तेषां केनापि किं मम कोऽपि लाभो जातः ? अहं तीतं विनीय

तेन साङ्गे भातरमेकं प्रेषितवान् ; भद्रं, स तीतोपि किं युष्माकः कियदर्थं
 लब्धवान् ? वयम् एकस्वरूपम् एकेन पदचिह्नेन च किं नागमाम ? अपरमपि १६
 युष्माकं समीपे वयं दोषलालनकथां कथयाम इति किं बुध्यध्वे ?
 हे प्रियभ्रातरौ युष्माकं निष्ठार्थं वयं सर्वकर्मणि कुर्मः, ईश्वरस्य
 समर्थं स्त्रीष्टेन कथामेतां कथयामः । अपरं मयि समुपस्थिते चेदहं २०
 युष्मान् मनोभिमतान् न पश्यामि तथा युष्माकं मनोभि र्घाभिलष्यते
 चेत् तादृशं मां न पश्यथ वस्तुतस्तु चेद् युष्माकं मध्ये त्वद्दम् ईर्ष्या क्रोधो
 विवादः परायवादः कर्णेजपता तर्जनं कलहस्यैते भवन्ति, तथा पुनरपि २१
 युष्माकं समीपे मयि समुपस्थिते चेद् ईश्वरो मां नमयति तथा ये जनाः
 स्वकृतेषु अशुचिकर्मविश्रागमनकामाभिलाषेषु किञ्चिदपि पश्चात्तापं
 खेदञ्च नाकुर्वन् तेषां बज्रलोकानां निमित्तं चेन्मया विलपितव्यम्
 इत्यस्मादहं विभेमि ।

१३ नयोदशोऽध्यायः ।

१ पापिनः प्रति पौण्ड्र्य शसनवाक्यं समाजीयलोकेषु स्वस्वपरीक्षां कर्तुं निजयथ ।

एतन्तृतीयवारं युष्माकं समीपं गच्छामि द्वयोस्तस्याणां वा भाषिणां १
 मुखान् सर्वाः कथाः निक्षिप्ता भविष्यन्ति । एकवारम् अकथयं तथा २
 विद्यमान इव पुनरपि कथयामि ये जनाः पूर्वं पापम् अकार्षुस्तेभ्यस्तद-
 न्येभ्यस्याधुना लिखामि यदि पुनरपि युष्माकं समीपं गच्छेयं तर्हि पुन न
 क्षमिष्ये । स्त्रीष्टो मया कथां कथयति इत्यस्य प्रमाणं चेष्टध्वे ; स युष्मान् ३
 प्रति दुर्व्वेलो न भवति किन्तु युष्माकं मध्ये सबलो भवति । यद्यपि दुर्व्वेल- ४
 तथा क्रुशे हनोऽभवत् तथापीश्वरस्य शक्त्या सजीवः सन्नास्ते ; अपरं तदा-
 श्रिता वयं दुर्व्वेलाअपि युष्मान् प्रतीश्वरस्य शक्त्या तेन साङ्गे सजीवा
 भविष्यामः । यूयं स्त्रीष्टस्य धर्मं स्व नवेति परोक्षध्वं स्वानपि परोक्षध्वं यूयं ५
 किं निजान् न जानीथ ; अपरञ्च युष्मास्वयाक्षेपु न सत्सु योऽप्यस्त्रीष्टो
 गितान्तं युष्माकम् अन्तरे यद् अस्ति तत् किं न जानीथ ? किन्तु वयं ६
 अयास्या न भवान् इति यत् ज्ञातुं प्रच्छय तत्र मे प्रत्याग्रा जायते । यूयं ७

किमपि पापं यन्नाचरेतति ईश्वरस्य समोपे प्रार्थयेऽहं तेन वयं प्रामाणिकानां मध्ये गणिता इति नहि किन्तु वयम् अप्रामाणिकानां मध्ये गणिता
 ८ अपि द्यूयं सत्कर्मां कुरुतेति मम प्रार्थना । यस्माद् वयं सत्यतायाः सपत्नाः सन्तः कर्म कर्तुं शक्नुमः किन्तु सत्यताया विपत्ता भूत्वा किमपि
 ९ कर्तुं न शक्नुमः । वयम् असमर्थाः स्म किन्तु द्यूयं यदि समर्था भवथ तर्हि योस्माकं महाह्लादः फलतो द्यूयं यत् सिद्धा भवथ तदस्माकं प्रार्थना ।
 १० विनाशनिमित्तं नहि किन्तु निश्चानिमित्तं प्रभु मैत्र्यं यत् सामर्थ्यं दत्तवान् चेद् उपस्थितिकाले तत् सामर्थ्यं प्रकाशं गाढशसनं करोमि, एतदर्थम्
 ११ इदानीम् अनुपस्थाय युष्मान् प्रति कथा यता लिखामि । हे भ्रातरः शेषे वदामि युष्माकं मङ्गलं भूयात् द्यूयं शान्तियुक्ता एकमनसो निर्विरोधा भूत्वा सिद्धा भवथ तेन प्रेम शान्तिश्च ददाति य ईश्वरः स युष्माभिः सह
 १२ निवस्यति । द्यूयं पवित्रचुम्बनेन परस्परं नमस्कृतः, पवित्रलोकाः सर्वे
 १३ युष्मान् नमन्ति । प्रभो यीशुख्रीष्टेन सह ईश्वरस्य प्रेम पवित्रसात्त्विकः साक्षात् युष्माकं सर्वान् प्रति भूयात् । इति ।

गालातिनः प्रति पालस्य प्रेरितस्य पत्रम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मन्त्राचरणं २ गालातिलोकानां ख्रीष्टवर्त्मन्यागमं यौलस्यार्थज्ञानं तद्वन्-
 चर्मो दोषारोपणं ११ एतस्मिन् चर्मो प्रेरितपदे च यौलस्य निवृत्तलक्षणानि च ।

१ मनुष्येभ्यो नहि मनुष्येभ्य नहि किन्तु यीशुख्रीष्टेन तं शाश्वताद्
 २ उत्थापयिष्या पित्रा ईश्वरेण च प्रेरितः यौलोहं मया सहवर्त्तिनो भ्रात-
 ३ रस्य वयं गालातिसमाजान् प्रति पत्रं लिखामः । पित्रीश्वरोऽस्माकं प्रभु-
 ४ यीशुख्रीष्टश्च युष्मभ्यम् अनुग्रहं शान्तिश्च प्रदेयात् । अस्माकं तातेश्वर-

स्योऽस्मानुसाराद् एतस्माद् अशुभसंसाराद् अस्मान् रक्षितुं योऽस्माकं ५
पापहेतोः स्नानं प्राणान् अददात् तस्य सर्वदा धन्यवादेो भवतु । इति ।

योऽस्मान् आहूय स्त्रीष्टानुग्रहस्याश्रयं दत्तवान् तस्य सुसंवादं ६
विहाय धूमम् अन्यसुसंवादे मनांसि निधत्थ तत्राहं विस्मयम् अमन्ये ।
सोऽन्यसुसंवादः सुसंवादो नहि किन्तु युष्मान् दुःखिनः कर्तुं स्त्रीष्टीयसुसं- ७
वादस्य विपर्ययं कर्तुञ्च चेष्टमानाः कियन्तो लोकाः सन्ति । वयं युष्माकं =
सन्निधौ यं सुसंवादं प्राचारयाम तदिपरीतं कश्चिद् अन्यं सुसंवादं यद्यस्माकं
स्वर्गायदूतानां वा कश्चित् प्रचारयति तर्हि स शत्रो भवतु पूर्वं यद्वद् अक-
थयाम, इदानीमपि तद्वद् अहं कथयामि, अर्थाद् धूमं यं सुसंवादम् अय- ८
होह तदिपरीतोऽन्यं कश्चन सुसंवादं कश्चिद् यदि युष्माकं समलं प्रचार-
यति तर्हि स शत्रो भवतु । अहम् ईश्वरं मानुषं वा कश्चिद् अनुसूय किम् १०
एनां कथां कथयामि ? मानुषं नानुरूपं यस्मात् तस्मिन्मया कृतोऽहं
स्त्रीष्टस्य सेवको भवितुं न शक्नोमि ।

हे भ्रातरौ मया यः सुसंवादः प्रचारितः स मानुषमतानुसारो नहीति ११
युष्मान् ज्ञापयामि । अहं कस्माच्चिन् मनुष्यात् तन्न गृहीतवान् शिषित- १२
वान् न च केवलं योऽस्त्रीष्टेन प्रकाशितवाक्यात् तं शिषितवान् ।
अपरं चिह्नदिनां मतं गृहीत्वा पूर्वं थादृशम् आचरम् अर्थाद् येन प्रकारेण १३
ईश्वरस्य समाजं प्रति वज्रदौरात्त्यं कृत्वा तस्य नाशम् अकरवं तदवश्यं श्रुतं
युष्माभिः । अपरञ्च पूर्वपुरुषपरम्परागते वाक्ये अह्नां भक्तिञ्च विधाय मम १४
समवयस्का यावन्त आसन् तेभ्यः सर्वेभ्योऽहं चिह्नदीयधर्मं तत्पर आसम् ।
किन्तु मम जन्मारभ्य य ईश्वरो मां पृथक् कृत्वा स्थापितवान् अवशेषतोऽपि १५
यद्यवानुगृह्य मामाहूय भिन्नदेशीयलोकानां समीपे तदोपाख्यानं प्रकाश- १६
यितुं निजपुत्रस्य तत्त्वं मम समत्वं प्राकाशयत्, ततोऽहं मानुषैः साङ्गं न १७
मन्त्रयित्वा पूर्वनिवृत्तै र्यिरूपात्मस्थैः प्रेरितैः सहास्रापं कर्तुम् अगत्वा
तत्त्वणाद् आरवदेशं गतवान् पश्चात् तस्मात् पुनरपि दक्षिणकनगरं
परावृत्य गतवान् । इत्थं वर्षत्रये व्यतीते पितरं साक्षात् कर्तुं यिरूपात्मम्- १८

- १६ नगरं गत्वा पञ्चदश दिनानि तेन सार्द्धम् अवसम् । किन्तु प्रभो भौतर्
१७ याकुर्वं विना प्रेरितानां कमपि नापश्यम् । एतानि याणि वाक्यान्वलिखं
१९ पश्यत, ईश्वरो जानाति तेषां वाक्यैकमपि न मिथ्या । ततः परं सुरियां
२२ किलिकियास्य देशौ गतवान् । किन्तु तदानीं धिक्कदिदेशस्यैः स्त्रीष्टाश्रितैः
२३ समाजीयलोकैः सह मम याचनां परिचयो नासीत् । यो जनः पूर्वं
अस्मान् प्रति दौरातयं कृत्वा धर्म्मनाशम् अकरोत् स इदानीं तं धर्म्मं प्रचार-
२४ यति केवलं वाक्यमिदं श्रुतम् । तस्मात् ते मयीश्वरस्य धन्यवादम् अकुर्वन् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यौक्त्य यिक्शास्त्रमगमं तस्य कारणनिर्णयः ११ लीटधर्म्मस्य विवक्षाचरणात्
पितरस्य दोषितकरणस्य ।

- १ अनन्तरं चतुर्दशसु वत्सरेषु गतेषु तीतं सङ्गिनं कृत्वाहं वर्णव्या-
२ सार्द्धं यिक्शास्त्रमगमं पुनरगच्छम् । अपरम् ईश्वरस्य प्रत्यादेशाद्
गत्वा भिन्नदेशिनां समीपे सुसंवादं यत् प्राचार्यं तत् तन्निवासिनां
सन्निधौ न्यवेदयं किन्तु चेन्मम गता भाविनी च चेष्टा विफला भवति
३ इतिहेतो र्थं मान्यास्तेषां समीपे गुप्तम् न्यवेदयं । अपरञ्च यद्यप्यस्मान्
अधीनीकृत्य स्थापनाश्रयेन स्त्रीष्टेन थोशुनास्माभिः प्राप्तं यत् सामर्थ्यं
४ तदनुसन्धातुं कियन्तो भाक्कभातरः समाजं प्राविशन्, तथापि मम
५ सङ्गी धूनानीये यस्तीतस्तस्य लक्केदः करणीयो नाभवत् । किन्तु
युष्माकं निकटे यो वास्तविकः सुसंवादो मया प्राचार्यत तस्यान्यथा न
भवति तत्कारणाद् क्षणमात्रं तेषाम् अधीनत्वं नाहं स्वीकृतवान् ।
६ अपरे ये कियन्तो मान्यलोका आसन् ते मुख्या अमुख्या वा तेन मम
किञ्चपि न भवति यत् ईश्वरः कस्यापि मानुषस्य पक्षपातं न करोति ते
७ मुख्याः पुद्गवा मां किमपि नवीनं नाशिक्षयन्; किन्तु लक्केदिनां समीपे
सुसंवादप्रचारणभारः पितरि यथा न्यस्तः, तथैवाल्लक्केदिनां समीपे
८ सुसंवादस्य प्रचारणभारो मयि न्यस्तः, इति वृष्टवान्, यस्मात् लक्केदि-

लोकानां सन्निधौ प्रेरितत्वकर्म कर्तुं यः पितराय सामर्थ्यं दत्तवान्
तथैवालकच्छेदिनां सन्निधौ प्रेरितत्वकर्म कर्तुं स तादृशं सामर्थ्यं भक्ष्यं
दत्तवान् । विशेषतो वयं यथा भिक्षुदेशिनां समीपं यामः, ते च यथा ६
त्वक्छेदिनां समीपं यान्ति तदर्थं स्तब्धस्वरूपा मान्या ये याकुव कैफा
घोहन् चैते मद्यं दत्तो योऽनुग्रहस्तं ज्ञात्वा भक्ष्यं वर्णय्यै च सहायरूपं
दत्तिएहस्तं दत्त्वा विस्मृष्टवन्तः । अपरञ्च दरिद्रलोकैर्भ्यो दाने मनो निधत्त १०
अस्माकं निकटे केवलमेतत् प्रार्थितवान् अहमपि तत्रोद्योगं कृतवान् ।

अपरञ्च पितरे आन्नियस्त्रियानगरम् आगते दोषिलान् समलं ११
तम् अभर्त्तयम् । यतः, स पूर्वम् अन्यदेशिभिः सह भोजनं व्यव- १२
हरणञ्च कृतवान् किन्तु याकुवः समीपात् कतिपयजनेष्वागतेषु त्वक्छे-
दिभ्यो भयात् तन् परित्यज्य पृथग् भूतवान् । ततोऽपरे थिज्जदिनोपि १३
तथैव वञ्चितम् आरभन्त तस्माद् वर्णवा अपि तथा वञ्चनया वञ्चितो-
ऽभवत् । किन्तु ते सुसंवादमतानुसारेण वास्तविकम् आचारं नाकुर्वन् १४
इति विलोक्याहं सर्वेषां समलं पितराद्यैतां कथाम् अकथयम् त्वं स्वयं
थिज्जदो भूत्वा यदि थिज्जदिनां मतविद्भूम् अन्यदेशिनां मतम् आच-
रसि तर्हि भिक्षुदेशिनो लोकान् थिज्जदिनामिव व्यवहरन्तु कुतः प्रवर्त्त-
यसि ? व्यवस्थापालनेन मनुष्यः पुण्यवत्त्वेन गणितो भवितुं न शक्नोति केवल- १५
योऽशुखोऽपि विश्वमनेन भवितुं शक्नोति ; थिज्जदायंशजाता वयम् अन्यदेशिन १६
इव पापिनो न भवाम इति विज्ञाय खोष्टे विश्वमनेन पुण्यवन्तो भवितुं
व्यवस्थायाः कस्मिंश्चित् कर्मणि प्रत्याशाम् अकृत्वा योऽशुखोऽपि विश्वासं
कुर्वन् ; यतो व्यवस्थापालनेन कोपि प्राणी पुण्यवत्त्वेन गणितो भवितुं न
शक्नोति । किन्तु खोष्टे विश्वमनेन पुण्यवत्त्वेन गणिता भवितुं चेष्टित्वा यदि १७
पापयुक्ता भवामस्तर्हि किं खोष्टः पापस्य सेवकः ? इत्थं न भवतु । अपरम् १८
अहं यद् अभनजं यदि तत् पुनर्निर्भामि तर्हि स्त्रोयदोषं क्षयमेव
निश्चिनोमि । अहम् ईश्वरस्य समीपे सजीवो भवितुं व्यवस्थायाः सन्निधौ १९
सुतो भवामि । खोष्टेन साह्रं कुत्रे विद्मोऽभवं योऽहं तथापि जीवन् २०

अस्मि सोऽहं न भवामि किन्तु खीष्टो मदन्त जीवन् आसी यो मयि प्रेम
कृतवान् मल्लिमितं प्राणत्यागञ्च कृतवान् तादृशो च ईश्वरस्य पुत्रः, अहं
२१ विग्रहवान् सन् केवले तस्मिन् विश्वासं कृत्वा कालक्षेपं करोमि । तस्माद्
अहम् ईश्वरस्यानुग्रहं विफलं न करोमि यस्माद् व्यवस्थाया यदि पुण्यम्
अभविष्यत् तर्हि खीष्टस्य मरणे किमपि प्रयोजनं नाभविष्यत् ।

२ दन्तीशोऽध्यायः ।

१ खीष्टं परित्यज्य ययस्यया परिनाशयेदनाद् गालातिकोकान् प्रति यौक्तस्य भर्तु-
सन् ययस्याया नहि किन्तु खीष्टस्य पुण्येन ययं पुण्यवन्तो भवितुं शक्नुवन् इत्यस्य
दृढप्रमाणदानम् ।

- १ हे अज्ञाना गालातिलोका युष्माकं मध्ये खीष्टो हत इव
युष्माकं समस्तं प्रकाशितः ; अतएव यूयं यत् सत्यधर्मं न पालयथ
- २ को युष्मान् ईदृशान् मुग्धान् अकरोत् ? अहं केवलां कयामेकां
युष्मान् प्रष्टुमिच्छामि यूयम् किं व्यवस्थायाः केनापि कर्मणा वा
- ३ विश्वासजनकेन अवशेन आत्मानं प्राप्ताः ? यूयं किम् ईदृग् अवोधा यद्
- ४ आत्मीयेन धर्मेण साधनम् आरभ्य शारीरिकेन धर्मेण सिद्धा भवथ ? तर्हि
- ५ यूयं किम् मुधा क्लेशानेतान् भुङ्क्ष्वे, इत्थं किं भवति । युष्माकं समस्तम्
आयुष्यं कर्म कृत्वा यो युष्मभ्यम् आत्मानं प्रादात् स किं व्यवस्थापालनेन
- ६ वा विश्वासजनकेन अवशेन तत् कृतवान् ? यद् ईश्वरे विश्वासनाद् द्वा-
७ हीम् पुण्यवत्त्वेन गणितो बभूव ; तद् ये विश्वसन्ति तथैव द्वाहीमः
- ८ सन्ताना इति निश्चितं जानीत । अन्यदेशिनो विश्वासेन पुण्यवत्त्वेन
गणिता भविष्यन्तीश्वरः पूर्वम् सतद् विदित्वा, तथा सर्वदेशिनो
लौका आशीर्वाद् प्राप्नुवन्ति, इति धर्मपुस्तके लिखितवचनेन पूर्वम्
- ९ द्वाहीमं सुसंवादं आवयामास । इतिकारणाद् वदामि ये जना विश्व-
१० सन्ति ते विश्वासीद्वाहीम् इव आशिषं प्राप्नुवन्ति । किन्तु ये जना व्यवस्थायाः
कर्माधीनास्तैः शप्ता भवन्ति यथा लिपिरास्ते, 'व्यवस्थायन्त्रे लिखितानि
११ कर्माणि तानि यः सर्वं जनो निम्बिद्रं न करोति सन्नप्तो भवति' । अपरं

पुण्यवान् ज्ञो विश्वासेनैव जीविष्यति, अतएव व्यवस्थासम्बन्धीचकार्यथा
 कापि ज्ञान ईश्वरस्य समीपे पुण्यवत्त्वेन गणितो भवितुं न शक्नोतीति
 ज्ञानीभवति । तर्हि व्यवस्थाया सह विश्वासस्य सम्बन्धो नास्ति किन्तु यो १२
 'जनज्ञाः सर्व्वा आज्ञाः पास्त्यति स तेनैव जीविष्यति ।' अपरम् द्वाद्दशोम १३
 आज्ञो यथा यीशुरखीष्टेन भिक्षुदेशिलोकेषु भवति यथा च वयं विश्वासेन
 प्रतिज्ञातम् आत्मस्वरूपं फलं प्राप्नुमः, इत्याज्ञयेन खीष्टोऽस्मिन्निमित्तं स्वयं १४
 ज्ञतो भूत्वा व्यवस्थायाः शापाद् अस्मान् अमोचयत्, यथा लिखितम् आस्ते,
 'यो ज्ञो वृत्ते समवलम्बितः स्यात् स श्रुतः ।' हे आह्वयण मानुषाणां १५
 रीत्यनुसारेणाहं कथयामि, कश्चन मानवो यदि कश्चन नियमं निश्चि-
 नोति तर्हि तदन्वः कोपि तस्य न्यूनातिरिक्तं कर्तुं न शक्नोति । द्वाद्दशोमं १६
 तत्सन्मानञ्च प्रति सर्व्वाः प्रतिज्ञा लक्षा आसन् तत्र सन्तानशब्दं बह्व-
 वचनान्तम् अहता तत्र सन्मान इत्येकवचनान्तं आस्ते लिखितवान् तस्माद्
 अस्मी सन्मानशब्दः खीष्टे वर्तते । अतएवाहं वदामि खीष्टसम्बन्धीयो १७
 यो नियम ईश्वरेण निरणायि ततः परं त्रिंशदधिकचतुःशतवत्सरेषु
 गतेषु स्थापिता या व्यवस्था सा तन्नियमाद् अन्यप्रकारं कृत्वेश्वरीय-
 प्रतिज्ञां विफलां कर्तुं न शक्नोति । यतो व्यवस्थाया यथाधिकारं प्राप्नोति १८
 तर्हि प्रतिज्ञया न प्राप्नोति किन्वीश्वरस्य प्रतिज्ञया न द्वाद्दशोमे प्रादीयत ।
 तर्हि व्यवस्थाया किं फलं ? फलमेतत् यस्मै सन्मानाद्येश्वरः प्रतिज्ञां १९
 चकार तस्यावतारो यावत् भवति तावत् पापनिवारणार्थं दूतैर्मन्त्र-
 खण्ड इत्ये सा व्यवस्था स्थापिता । एकस्य पक्षस्य मन्थस्यो न भवति २०
 किन्वीश्वरः केवल एकपक्ष आस्ते । तर्हि व्यवस्था किम् ईश्वरस्य प्रतिज्ञाया २१
 विरुद्धा ? तथा न भवतु, यतः परमायुर्दातुं व्यवस्थाया यदि प्रक्रियस्यास्यत्
 तर्हि व्यवस्थायावत् पुण्यम् अलभ्यत । किन्तु यीशुरखीष्टं प्रति प्रत्यवविषयक- २२
 प्रतिज्ञायाः फलं यथा सर्व्वां विश्वासिनः प्रति भवति तदर्थं धर्माशास्त्रे
 सर्व्वां पापाधीनत्वेन गणयति । अतएव भाविनि समये विश्वासस्य यः २३
 पन्थाः प्रकाशित्ये तत्पथप्रकाशदिनं यावद् वयं व्यवस्थाया अधीनोभूत्वा

- २० बद्धा आस्यहि । इत्थं वयं यथा विन्यासेन पुण्यवत्त्वेन गलिता भवाम शत-
त्रिमितं स्त्रीष्टस्य समीपं नेतुं सा व्यवस्थास्माकं शिलकगुरुस्वरूपासीत् ।
२१ किन्त्वधुना स्त्रीष्टधर्मस्योपस्थितत्वाद् वयं शिलकस्य वशीभूताः सन्तः पुन
२२ न तिष्ठामः । स्त्रीष्टे धीमौ विन्यसनात् सर्वे यूयम् ईश्वरस्य सन्ताना अभवत ।
२३ यूयं यावन्मो लोकाः स्त्रीष्टस्य नास्ति जले मज्जिता अभवत सर्वे
२४ स्त्रीष्टरूपं वासः पर्यदधात । अतो यूयं यिद्धदिनो भवेत वा घूनाग्निमो
भवेत तथा मुक्ता भवेत वा वन्द्यो भवेत तथा घोषा भवेत वा पुरुषा
भवेत युष्माकं परस्परं कोपि विशेषो नास्ति ; योऽस्त्रीष्टमाश्रितोभूत-
२५ त्वाद् यूयं सर्वे एकयव । अपरं यदि यूयं स्त्रीष्टमाश्रिता भवथ तर्हि सुतराम्
इन्द्रादीमः सन्तानाः, तथा प्रतिज्ञायाः फलस्याधिकारिणः ।

॥ चतुर्थोऽध्यायः ॥

१ उपाधिकारिण इव व्यवस्थाया अधीनोभूतत्वं २ पुत्रत्वाद् दास्यस्य कर्माकरणं ३ गानातिनोक्तानां पूर्वोपमेयः प्रशंसनं ब्रह्मचर्याकरणं ४ व्यवस्थासुखवा-
दयो भेदनिर्णयश्च ।

- १ अहं वदामि यावद् अधिकारी बद्धवयस्को न भवति तावत् सर्वेऽस्मा
२ अधिपतिः सन्नपि पित्रा निरूपितकालपर्यन्तं गुरुणाम् अधिपतीनाञ्च
३ निग्रीभ्यः तिष्ठति, तस्य दासस्य च कोपि भेदो नास्ति । तद् वयमपि
४ बाल्यकाले सांसारिक्याः शिन्नाया अधीना आसाम । अनन्तरं काले सम्पूर्णे
सति व्यवस्थाया अधीनत्वाद् अस्मान् मोचयितुमस्मभ्यं दत्तकपुत्रत्वपदं
५ दातुं ईश्वरः स्वपुत्रं त्विथा जातं व्यवस्थाया अधीनञ्च कृत्वा प्रेरितवान् ।
६ यूयम् सन्ताना अभवत तत्कारणाद् येनात्मना वयम् ईश्वरं पितः
पितरिति मन्त्रोपधेनं कृत्वा समाह्वयामः, तस्य पुत्रस्य तमात्मानम् ईश्वरो
७ युष्माकम् अन्तःकरणेषु निधत्तवान् । तस्माद् दासत्वान् मुक्ताः सन्तोऽथा-
रम्य सन्ताना भवथ तथा सन्तानत्वात् स्त्रीष्टेन ईश्वरस्यैवाधि-
८ कारिणो भवथ । अपरस्य पूर्वम् ईश्वरस्यानधिगमाद् ये वस्त्रविका
९ ईश्वरा न भवन्ति तेषां सेवायां यूयं नियुक्ता आध्वं, किन्मिदानीं
यूयम् ईश्वरं पर्यपेष्ट वरम् ईश्वरेण पर्येषासिद्धम् अतएव तां निष्कलां

तुच्छाच्च शिष्टान् अनुष्ठाय पुनर्दासत्वे स्थातुं कुतो वाञ्छन् १०
विशेषं दिनं मासं तिथिं सम्मथरादिषु मन्यन्ते । तस्माद् युष्मदर्थं यः ११
परिश्रमेन मयाकारि स विफलो भवेत् समेदं साध्यं जायते ।

हे भ्रातरौ युष्मान् विनये ऽहं यादृशं दूयमपि तादृशा भवत यस्माद् १२
दूयं यादृशाः स्म, अहमपि तादृश आसं; दूयं केनापि मम चितिं
नाकुर्वत । अहं प्रथमं कलेवरस्य दैर्घ्येण युष्माकं सन्निधौ सुप्तंवादं यत् १३
प्राचारयं तद् दूयं जानीय । अपरं परीक्षार्थं मम शारीरिकं क्लेशं दृष्ट्वापि १४
इयं विज्ञाय मां तुच्छं नाकार्यं किन्तु ईश्वरदूतमिव धीशुश्रीष्ट-
मिव वा भाम् अयदीष्ट । अतस्तदा युष्माकं कीदृश आनन्द आसत् । युष्मासु १५
प्रमाणम् एतादृशं दातुम् शक्नोमि यद् युष्माकं यदि दातव्यम्
अभविष्यत् तर्हि स्तेषां नयनान्यप्युत्पाद्य मह्यं दातुम् उद्यता आभवम् ।
तर्हि सत्यकथाकथनाद् अहं किं युष्माक रिपुरभवं ? ते युष्मासु अर्द्धा १६
कुर्वन्तीति सत्यं किन्तु सम्यक् नहि यतो दूयं यत् तेषु अर्द्धा १७
कुरुषु तदात्रयेण तेऽस्मान् दूरीकर्तुं प्रयासं कुर्वन्ति । किन्तु क्षमेषु सदा १८
अर्द्धा करणीया युष्माकं समीपे यदाहम् उपतिष्ठामि तदैव नहि सर्वदैव
करणीया । हे मम बालका यावद् युष्माकमन्तः स्त्रीष्टो मूर्त्तिमान् न १९
भवति तावत् पुनः प्रसववेदनेन मम वेदना जायते । अहं युष्माकं सखि- २०
धावृपस्थायान्यप्रकारं कथां कथयितुं कामये यतो युष्मासु सन्देहि ।

दूयं व्यवस्थाया अधीनोभवितुं यदिच्छस्य तत्राहं युष्मान् पृच्छामि २१
दूयं किं व्यवस्थाया वचनानि नाधिगच्छ १ यस्माद् एतादृशं लिखितम् २२
आसे, इजाहीमो द्वौ पुत्रावासाते तथोरेको दासीगर्भज इतरः स्वभा-
र्यागर्भजः । तयोर् दासीगर्भजः पुत्रो व्यवहारानुसारतो जज्ञे, भार्या- २३
गर्भजस्तु पुत्रः प्रतिज्ञानुसारतो जज्ञे । इदमाख्यानं दृष्ट्वात्मस्वरूपमभवत् २४
अर्थात् ते द्वे शेषे ईश्वरस्य नियमद्वयस्वरूपे अभवताम्; तयोर् भर्तृ
सीमोपवृत्ताद् दासी यो दासत्वजनको नियमस्तस्य दृष्टान्तस्तस्य स्थानं
सा हाजिरानामिका दासी जाता । यस्माद् हाजिराशब्देन आरविदेवस्यः २५

श्रीनीलपर्वतो बोध्यते, अपरं स्वबाह्वैः सार्द्धमिदानीं दासत्वे विद्यमानं
२६ चिरञ्जालम् नगरञ्च बोध्यते । किन्तु स्वर्गस्था चिरञ्जालम्नगरी सर्वेषाम्
२७ अस्माकं जननीस्वरूपा । यादृशं लिखितम् आसीत्

‘अप्रसूते च हे सन्धे त्वं समानन्दिता भव ।

अज्ञातसूतिकष्टे च त्वमानन्दध्वनिं कुरु ।

यतएव सनाथायां योषितस्तनयादपि ।

सनाथाया भविष्यन्ति वज्रसंस्थाः सुताः किल ।’

२८ अतएव हे भ्रातृगण यदहं ईश्वरस्य प्रतिज्ञायाः फलस्वरूपं दम्हाकं
२९ उदयादि वयमपि तदहं उदयमाहि । किन्तु तदा यो व्यवहारानुसारान्
३० जज्ञे स यथा आत्मनो जातं ताडयामास तथाभूनापि ; किन्तु
धर्मग्रन्थे लिखितमेतत् ‘तां दासीं तस्याः पुत्रञ्च वहिष्कुरु यतो दासीपुत्रो
३१ भार्यायाः पुत्रेण सार्द्धं समभागी भवितुं न शक्नोति’ । हे भ्रातरौ वयं
तस्या दास्या वंशं न भूत्वा व्यूढाया वंशं अभवाम ।

५ पञ्चमाध्यायः ।

१ त्वक्केदेन नासचेष्टानिचेधः परस्परं प्रेम कर्तुं विनयः १६ इन्द्रिय कर्मात्मककर्मात्मकोः
कथनञ्च ।

१ स्त्रीष्टोऽस्मान् यस्मिन् मुक्तिपदे निवृत्तवान् तत्र स्त्रिय भवत दासल-
२ रूपयुगेन पुनर्बद्धा न भवत । परमताहं पौत्रो युष्मान् निश्चितं कथयामि
यदि त्वक्केदिनो भवत्य तर्हि स्त्रीष्टेन युष्माकं किमपि फलं न भविष्यति ।
३ अपरं त्वक्केदिकर्मावस्थामिनां सर्वेषां निकटे ऽहम् इदं प्रमाणं ददामि
४ ते सर्वव्यवस्थापालनार्थम् ऋणिभ्यो भवन्ति । युष्माकं यः कश्चिज् जनो
व्यवस्थया पुण्यवत्त्वेन गणितो भवितुं चेष्टते तेन सह स्त्रीष्टस्य कोपि
५ सम्बन्धो न तिष्ठति सोऽनुग्रहात् पतितः । वयं प्रत्ययेन प्राप्तात्मना
६ पुण्यरूपफलं प्रत्याश्रुमहे । स्त्रीष्टस्य धर्मो त्वक्केदोऽत्वक्केदो वा दयोरपि
७ फलं नास्ति किन्तु प्रेमजनको यो विश्वासः स एव सारः । धूर्तं पथे पथि
स्वच्छन्दं गतवन्तः किन्तु येन तस्मिन् पथि पुनर्न गच्छ्य युष्माकम्

एतादृशी बाधा केनाजन्यतः ? यो जनो युष्मान् आहृतवान् तस्माद् ८
 एतादृशो मतिर्न जाता । अन्यः किम्बुः कृत्स्नं मोधूमचूर्णं क्लृप्तमयं ९
 करोति । सम एतादृशी मतिः प्रभोरक्तुयहेण युष्माकमपि तादृशी मतिः १०
 भविष्यति ममैतादृशी विश्वासो जायते; किन्तु यो जनो युष्मान् विजम्ब-
 यति यः कोपि भवेत् स स्वकर्म्मणः फलं प्राप्स्यति । हे भ्रातरो यद्यहं ११
 त्वक्केदविधिं प्रचारयामि तर्हि कुतस्ताडनां भुञ्जे तस्मिन् कृते कुशेन
 बाधाऽलोप्यत । ये जना युष्माकं मर्णास्त्रिराणि कुर्वन्ति ते बहिष्कृता १२
 भवन्तु, इत्यहं कामये । हे भ्रातरो यूयं मुक्तये आहृता अभवत किन्तु १३
 तां मुक्तिम् उपलब्धय इन्द्रियाभिलाषं ॥ पूरयत वरं प्रेक्षा एको जनोऽन्यं
 सेवतां । यस्मात् परस्मिन् स्ववत् प्रेम कुरु, इत्येकस्याम् आशायां पाप्मि- १४
 तायां सत्यां सर्वव्यवस्थायाः पालनं सिद्ध्यति । किन्तु यदि परस्परं १५
 हिंसित्वा युष्माकं एको जन इतरं ययति तर्हि चेत् परस्परं विनश्येत्
 इत्यत्र सावधाना भवत ।

यूयं पारमार्थिकम् आचारम् आचरत मधेदम् उच्यते तथा कृते सांसा- १६
 रिकम् अभिलाषं न पूरयिष्यथ । पारमार्थिको भावः सांसारिकेण भावेन १७
 विरुद्ध्यते; अनयोद्भयोः परस्परविरोधाद् यूयं स्वेच्छया कर्म कर्तुं न
 शक्नुथ । किन्तु यदि पारमार्थिकभावेन चालिता भवथ तर्हि स्वस्याया १८
 अधीना न भवथ । अपरं परदारगमनं वेष्ठागमनम् अशुचिकर्म कामा- १९
 भिलाषः प्रतिमापूजा कुहकं शत्रुत्वं विवादे द्वेषः क्रोधः कल्हः पार्थक्यं
 विधर्माचरणम् ईर्ष्या बधो मत्तत्वं सम्यटत्वम् इत्यादीनि मर्त्याणि नितात्मन् २०
 इन्द्रियाणां कर्माणि । एषु कर्मसु यदत् पूज्यं युष्मभ्यम् अकथयं तदद् इदा- २१
 नोमपि कथयाम्हेतद् ये जना एतादृशानि कर्माणि कुर्वन्ति ते कदाचन
 ईश्वरस्य राज्येऽधिकारं प्राप्तुं न शक्नुन्ति । किन्तु प्रेम आनन्दः शान्तिः २२
 धैर्यवलाभः नम्रत्वं भद्रत्वं विश्वास्त्यं मृदुत्वं परिमितभोजित्वम् इत्या- २३
 दीनि धान्यात्मनः फलानि तेषां विरुद्धा कापि व्यवस्था नहि । अपरश्च २४
 ये जनाः स्त्रीपुत्राभिताम्ये कामाभिलाषेण साहजम् इन्द्रियाणि क्रूरे

२३ विद्वान् ज्ञातवन्तः । अस्माद् अभिमानिनो न भूत्वा परस्परं क्रोधदेषा-
२६ दीनि न कृत्वा वयं पारमार्थिकभावेन सजीवाः सन्तः पारमार्थिकम्
आचारम् आचराम ।

६ पञ्चाध्यायः ।

१ दोषिभातु दोषस्याप्तमन्तव्यम् २ उपदेशे दानं सत्कर्मणि प्रवृत्तिव्ययम् ११
लज्जेन न मानिना स्त्रीये पौषस्य विशासः स्थापयन् ।

- १ हे भ्रातरौ युष्माकं कसिद् यदि केनचिद् दोषेण गल्लो भवति तर्हि
पारमार्थिका यूयमपि चेत् तादृक्परोक्षायां पतयेति विमृश्य नञ्-
- २ तथा पुनस्तं धर्ममार्गे स्थिरीकुरुत । तथा परस्परम् एक इतरस्य भारान्
- ३ वहन् स्त्रीष्टस्य निदेशं पालयत । यदि कश्चन चुद्रः सन् स्वं महामं
- ४ मन्यते तर्हि स स्वभ्रमं स्वयमेव जनयति । अत एकैको जनः स्वस्वकर्षं
- स्वयमेव परोक्षतां तथाकृते सौम्यस्माद् आनन्दम् अप्राप्य स्वतः प्राप्स्यति
- ५ यत एकैको जनः स्त्रीयभारं वक्ष्यति ।
- ६ यो जनः सुसंवादस्य लब्धोपदेशः स स्त्रीयमन्वैत्तमद्रव्याणां किञ्चित्
- ७ किञ्चिद् उपदेशकाय ददातु । युष्माभिर्न भ्रमितव्यम् ईश्वरो न वञ्चनीयः
- ८ यतो मानवो अद् वपति स तदेव कर्त्तव्यति । कलेवरम् उद्दिश्य यो
- वपति स कलेवराद् विनाशरूपं ग्रस्यं लप्स्यते किन्तु य आत्मानम् उद्दिश्य
- ९ वपति स आत्मानोऽनन्तायूरूपं ब्रह्मं लप्स्यते । अतो वयं सत्कर्म कर्तुम्
- अश्रान्ता भवाम ज्ञानेषु न सत्सु समुचितसमये तदीयं फलं प्राप्स्यामः ।
- १० शतदर्थं सुयोगं प्राप्य सर्वलोकाणां विशेषतो विश्वादिनां परिवाराणां
- मङ्गलं करवाम ।
- ११ हे भ्रातरः स्वहस्तेन युष्मान् प्रति किञ्चिद्दृष्ट्यर्थं लिखितवानहं तद् यूयं
- १२ पश्यथ । क्रुधे इतस्त्रीष्टार्थं यथा ताडनां न प्राप्तुवन्ति केवलं तदर्थं यावन्तो
- लोकाः संसारे वश्ये स्पृहयन्ति ते युष्माकं लज्जेन कारयितुं बद्ध यतन्ते ।
- १३ ये लज्जेन दृष्टवन्ति ते व्यवस्थां ॥ पास्यन्ति किन्तु ते यथा युष्माकं लज्-
- १४ ज्ञेन स्थाप्यते तदर्थं तत् कर्तुं युष्मान् प्रवर्त्तयन्ति । किन्तु येनाहं संसारस्य

पक्षे हतः संसारोऽपि मम पक्षे हत एतादृशोऽस्माकं ख्रीष्टुख्रीष्टस्य चः कुत्र-
 सदन्यत्र कुत्रापि मम साधा न भवतु । ख्रीष्टस्य घोषो धर्मो लक्केदात्मकः १५
 केदयोऽभयोरपि कोऽपि प्रभेदो नास्ति किन्तु या नवीना सृष्टिः सैव
 सारा । अपरे यावन्तो लोका एतन्वियमानुसारेण व्यवहरन्ति तेभ्य ईश्वरस्य १६
 सर्वेभ्य इत्याद्येऽलोकेभ्यश्च दया शान्तिश्च प्रदोयतां । अद्यारभ्य कापि १७
 मद्यं कष्टं न ददातु यस्मादहं निजशरीरे प्रभार्योऽख्रीष्टस्य चिह्नं
 धारये । हे भ्रातरौऽस्माकं प्रभो ख्रीष्टुख्रीष्टस्यानुग्रहो युष्माकम् आत्मनि १८
 स्वेयात् । इति ।

इफिषिणः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ सङ्गणाचरणं २ विश्वासिलोकात्माम् ईश्वरमनोनीतत्वकथनं १५ एतां निगूढां
 कथां बोद्धुं ईश्वर शान्तिरूपं प्रार्थयन् ।

ईश्वराभिमतानुसारात् पौलसामा ख्रीष्टुख्रीष्टस्य प्रेरितः ख्रीष्टयोषो १
 विश्वासिन इफिषोथपवित्रलोकान् प्रति पत्रं लिखति । अस्माकं तात २
 ईश्वरः प्रभुर्योऽख्रीष्टस्य युष्माकम् अनुग्रहं शान्तिश्च क्रियात् ।

यो जगतः सृष्टेः पूर्वं स्वस्य मात्तात् प्रेम्णा पवित्रान् निष्कलङ्कांश्च १
 कर्तुम् अस्मान् मनोनीतान् अकरोत्, तथा ख्रीष्टेन सर्वैः पारमार्थि- ४
 काशीर्भिः स्वर्गोपस्थानेऽस्मान् प्राप्तमङ्गलान् अकरोत्, एतादृशोऽस्माकं
 प्रभुख्रीष्टस्य पितेश्वरः स धन्यः । असावीश्वरः स्त्रीधनैरवान्विता- ५
 नुग्रहस्य मुणान् प्रकाशयितुम् इच्छत्या उक्तमनानुसारेण ख्रीष्टुख्रीष्टेन ६
 स्वसमीपे इत्तकपुत्ररूपेण प्राप्तुम् अस्मान् न्यरूपयत्, अपरं स्वीयं तदसीमा- ७
 नुग्रहं प्रकाशयत्यस्य रक्तपातेन वर्यं पापैर्मुक्तास्य प्रियपुत्रस्यानुसारे-
 णाद् अस्मानपि तेनानुग्रहेण प्रियान् अद्यासीत्, अपरस्य तेनानुग्रहेण ८

- ८ अस्मान् प्रति अपरिमितरूपेण सर्वथा ज्ञानं विवेकज्ञ प्राकाशयत्। तथा परहितैषी सन् स्नेह्यतां चेतसि थां निगूढां कथां पूर्व निरचिनोत्।
- १० अर्थात् कालस्य पूर्णयुगांश्च सति स्वर्गस्थान् प्रथिवीस्थान् वा सर्वान्
- ११ खीष्टे संगृहीयति, इदं निगूढं वाक्यम् अस्मान् अज्ञापयत्। अपरं यः स्नेह्यता मलयित्वा निजाभिमतानुसारात् सर्वार्थे कर्माणि साधयति
- १२ स पूर्व यथा स्वरूपयत् तदनुसारेण पूर्वं खीष्टे प्रत्याशाम् अकार्थं च वधं तैस्त्राभि र्धया तस्य महिमा प्रकाशते तदर्थम् अमुना खीष्टेन वयं अधि-
- १३ कारपदं प्राप्ताः। अपरञ्च परिचाणजनिकायाः सत्यकथायाः, अर्थात् सुसं- वादश्रवणाद् यूयमपि तं प्रति प्रत्याशां कृत्वा प्रतिश्रुतवाक्यस्य फलस्वरूपो
- १४ यः पवित्रआत्मा तेन मुद्राङ्किता अभवत्। अपरं निजमहिम्नः प्रकाशार्थं यान् अकीर्णात् यद्दिनपर्यन्तं ते कीर्तलोका मुक्तिपदं प्राप्य नाधिकारं प्राप्नुवन्ति तद्दिनपर्यन्तं स पवित्र आत्मा पूर्वदशवेतनस्वरूप आसीत्।
- १५ प्रभो धीमो युष्माकं यो विश्वासः तथा पवित्रलोकेषु युष्माकं यत्
- १६ प्रेम तद्दृष्टान्तं श्रुत्वा युष्मान् कृत्वा सर्वदाहम् ईश्वरस्य धन्ववाद् कृत्वा
- १७ प्रार्थनामेतां करोमि। अस्माकं प्रभो धीःखीष्टोऽहम् तेजोमयस्तात् ईश्वर-
- १८ स्तं स्वीकर्तुं ज्ञानं प्रकाशितवाक्यबोधनशक्तिञ्च युष्मभ्यं देयात्; अपरञ्च युष्माकं ज्ञानरूपचक्षुःषु प्रसन्नेषु सत्सु तस्याङ्गानाद् या प्रत्याशा सा का, तथा निजाधिकारि पवित्रलोकार्थं गौरवस्वरूपो यो विभवं स कः, एतज्
- १९ ज्ञापयतु। अपरम् ईश्वरो यदा अज्ञानात् खीष्टम् उक्त्वाप्य सर्वोधिपतित्व- पदं पराक्रमः सामर्थ्यं राजत्वञ्चैव लोक परलोके च यानि पदानि
- २० सन्ति, तेषां सर्वेषां उपरि तम् अधिपतिं कृत्वा स्वर्गे निजदक्षिणपार्श्वे तस्यै
- २१ स्थानं दत्तवान्; अपरं सर्वेच सर्वोत्तमपूर्णकारिणः पूरयिता यः समाज- रूपवियद्वसादर्थं मल्लकरूपं श्रेष्ठपदं तस्यै दत्त्वा सर्वान् तस्य पदगतान्
- २२ अकरोत्, तस्मिन् समये च प्रबलपराक्रमं खीष्टे प्राकाशयत् तदनुसा-
- २३ रतो विश्वायिनोऽस्मान् प्रति तस्य यो महापराक्रमः स क इति च युष्मान् ज्ञापयतु।

१ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ विद्याविशोकः स्वभावतः कीदृशः स्वयंप्रदेशः च कीदृशतदाश्रयम् ११ स्त्रीष्टेन
मेवां परिचायं १२ तेषां यथिवर्गान्दिरस्यरूपपञ्चम् ।

आकाशमण्डले प्राप्तराजसो राजा, अर्थाद् अनाज्ञायाहिलोकानाम् १
उपरि अधिपतित्वं करोति य आत्मा, तस्येच्छानुसारत एतज्जगत्संसा- २
रस्य रीत्यनुसारतः पूर्वं काललेपणकरणात् पापैराज्ञालङ्घनैश्च मृतान्
युष्मान् ईश्वरः सजीवान् कृतवान् । तैरनाज्ञायाहिलोकैः सार्द्धम् ३
आचरन्तो व्यवहरन्तस्य वयं सर्वे पूर्वम् इन्द्रियाणां बन्धोभूय शारीरिकीं
मानसिकीञ्च कामनां साधयित्वा स्वभावतोऽन्वेषोकादव दण्डपाचाणि
जाताः । किन्त्वित्यं पापै र्मतेष्वपि दयासागरो य ईश्वरः सोऽस्मान् ४
प्रति यत् मृदुप्रेमं प्राकाशयत् तेन प्रेम्ना स्त्रीष्टेनास्मानपि सजीवान् कृतवान् ५
अतश्चानुग्रहेण यूयं परिचायं प्राप्ताः । इत्थं स्त्रीष्टयोऽनुनाम्नाम् प्रति ६
तस्मानुग्रहेण योऽमीमो गुणः स यथा भविष्यद्युगे प्रकाशितो भविष्यतीति- ७
निमित्तम् अस्मान् एकदा समुत्थाप्य स्त्रीष्टयोऽनुना स्त्रीर्वि स्थाने वासं
कारितवान् । अतोऽनुग्रहं प्राप्य विश्वासेन परिचायं प्राप्ताः, तद् युष्माकं ८
निजगुणेन जातम् इति नहि किन्तु तद् ईश्वरस्य दानम् । तथा कस्यापि ९
दर्पो यथा न जायते तदर्थं तत् कस्यापि कर्मणः फलेनापि नाभवत् । यतो १०
वयं तेन सृष्टवस्तुनि तथा येन सदाचरेण कालं यापयितुम् ईश्वरोऽस्मान्
पूर्वं न्यरूपयत् तत्साधनार्थं स्त्रीष्टयोऽनुना सृष्टा अभवाम् ।

पूर्वं यूयं पूर्वपुरुषानुक्रमाद् अन्यदेशिनो भूत्वा दृष्टकृतत्वक्केदिभिर्- ११
त्वक्केदित्वेन गणिता आध्वं, तदैव स्त्रीष्टम् अज्ञात्वा, इत्याद्यहोका-
नाम् अधिकारस्य नाधिकारिण आध्वं, तथा प्रतिश्रुतवाक्यरूपस्य नियमस्य १२
वहिर्भूत्वा संसारे प्रत्याशारक्षिता ईश्वरविद्योनाञ्च सन्तः कालम् अयाप-
यत, एतानि सर्वाणि यूयं स्मरत । किन्तु स्त्रीष्टयोऽनुनाम्नाम् आश्रिता यूयं १३
पूर्वं दूरस्थिता अपि स्त्रीष्टस्य रूपातगुणेनाधुना समीपस्था अभवत ।
यस्मात् स्वशरीरेषु चिद्भदिनां भिन्नदेशिनाञ्च वैरितान् अर्थान् विधि- १४
व्यवस्थाशालेषु या आज्ञा तां लुप्ता, उभाभ्याम् एकं नवीनजन्म कृत्वा १५

निजकुत्रेन वैरितां नात्रयिता सन्धिं स्तिरीकृत्यश्वरेण सार्द्धम् दधम्
 १६ अनेलयत् । इत्थं भिक्षताकारिमश्वर्त्तिप्राचीरं भञ्जा दधम् एकी-
 १७ कृत्याश्वार्कं मेलेनकारकोऽभवत् । इत्थं सति ये समीपस्था यूयस्य दूरस्था
 १८ उभयेषां समीपम् आगत्य मेलेनवार्ताम् प्राचारयत् । अतएव ततो
 दधम् उभये लोका एकेवात्मना पितुः समीपं गन्तुं मार्गम् यत्नमावह ।
 १९ अत इदानीं यूयं भिक्षजातयो विदेहिमस्य न भूत्वा पवित्रलोकाणां
 २० समीपवासिन ईश्वरस्य परिजनास्माभवतः । अपरं यस्य निचयनस्य कोशे
 प्रधानप्रस्तरस्यद्वये यीशुखीष्टः भित्तिमूलस्वरूपाः प्रेरिता भविष्यदा-
 २१ दिनस्य तस्य निचयनस्य भित्तिमूलोपरि यूयं निचिता अभवत । तथा
 तस्य कोणस्य प्रस्तरे सर्वनिचयनं संयुक्तं यद् ईश्वरस्य पवित्रमन्दिर-
 २२ स्वरूपं भूत्वा उत्तिष्ठति । तस्मिन्पि यूयम् ईश्वरस्य वासस्थानार्चनम्
 आत्मना निचिता जाताः ।

१ इतीशोधायाः ।

१ अन्यदेहिमः प्रति सुसंवाहं प्रचारयितुं पौनस्य नियोजनं तेषां कृते तस्य प्रार्थना
 २० ईश्वरस्य चान्वदमस्य ।

१ भिक्षदेहिलोकाणां युष्माकं निमित्तम् अहं पौलो यीशुखीष्टस्य
 २ वन्दि विधेः । युष्माकं कृते मयि समर्पितं यद् ईश्वरद्वन्मानुषरूपं तद्
 ३ युष्माभिः श्रुतं भवेत् । अपरं कथम् ईश्वरः प्रकाशितवाक्येन तां निमूर्ता
 ४ कथां मां स्थापितवान् इति पूर्वं संक्षेपेण पत्रे लिखितवानहं । तस्मिन्
 पत्रे पठिते सति खीष्टस्य निगूढे तत्त्वे मम ज्ञानं कियद् अस्तीति ज्ञातुं
 ५ ब्रह्मस्य । अपरञ्च सुसंवादेन भिन्नदेहिनः समानाधिकारिक एकव्रती-
 ६ रस्याः खीष्टवन्मन्वीवाया ईश्वरस्य प्रतिज्ञायाः समानांजिनस्य भविष्यन्ति,
 ७ यथा कथाधुना यथात्मना पवित्रप्रेरितानां भविष्यदादिनाञ्च निकटे
 ८ प्रकाशितास्यो पूर्वकास्त्रीनलोकाणां निकटे तथा प्रकाशिता नासीत् । अपरं
 भग्नां कर्मसाधकपराक्रमानुसारतो इत्तम् ईश्वरस्थानुषङ्गरूपं-यद्वागं
 ९ तेनाहं तस्य सुसंवाहस्य प्रचारकोऽभवम् । वस्तुनस्तु सर्वेषां पवित्राणां

मध्ये सर्वेष्वः सुद्रेषु मथा भिन्नदेशीयलोकाणां सन्निधौ^१ बोधागम्यः
 स्त्रीष्टस्य गुणरूपो निधि र्यथा प्रकाशितो भवतीति निमित्तं योऽगुस्त्रीष्टेन ६
 सर्ववस्त्राणां सुदुरीश्वरस्य समीपे जगत आरम्भतो यस्मिन् वाक्यं गुप्त-
 मानीत् तस्य समानाधिकारित्वं मानुषमाचो यथा पश्यति ; यच्च च विंशच्छ १०
 वचं दृढभावा समीपमीश्वरस्य चातुम् अक्षोभं प्राप्तुम् एतादृशो योऽस्माकं ११
 प्रभु र्याऽगुस्त्रीष्टेन युगस्य यो नियमः स्थिरीकृतः, तस्मिन् ईश्वरस्य
 नानाविधज्ञानं यथा स्वर्गस्य प्रधानपराक्रमिणो कृता धर्मसमाजना- १२
 वगच्छन्ति तदर्थं तदनुग्रहपदं मङ्गं दत्तमभूत् । अतएवाहं युष्मान् १२
 इति विनोय कथयामि युष्मन्निमित्तम् अस्माकं याः क्रोधभोगस्य च यूयं
 भग्नान्ना मा भवत घतः स युष्माकं गौरवस्वरूपो जातः । एतदर्थं १३
 स्वर्गस्या पृथिवीस्या वा सर्वे परिवारा यस्य नाम्ना विख्यातास्तादृशो
 योऽस्माकं प्रभो र्याऽगुस्त्रीष्टस्य पिता तस्य सन्निधौ जानुनी पात- १४
 यित्वा प्रार्थनाभेतां करोमि । स निजविभवानुसारतः स्वस्यात्मनो वस्त्रेन १५
 युष्मान् अन्तरे बलवतः करोतु । तथा विश्वसेन युष्माकम् अन्तःकरणे १७
 स्त्रीष्टम् अधिष्ठापयतु । तथा प्रजा बहुमूलान् स्थिरांश्च कृत्वा बुद्धेरतीतं यत् १८
 स्त्रीष्टस्य प्रेम तस्य प्रेषः कियती दीर्घता विस्तीर्णता गभीरता प्रोक्षता च
 ताः सर्वे पवित्रलोकैः साङ्ख्यम् अनुभवितुं युष्मान् बलवतः करोतु । अपरम् १९
 ईश्वरः सम्पूर्णतो युष्माकम् अन्तःकरणेषु विराजमानस्तिष्ठतु ।

अस्माकम् अन्तःकरणेषु या शक्तिः प्रकाशते तच्छक्तानुसारतो ऽस्माकं २०
 प्रार्थनाया आश्रयाच्चातिरिक्तं यो दातुं शक्नोति स्त्रीष्टयोऽगुना समा- २१
 जस्य मध्ये सर्वेषु युगेषु तस्य धन्यवादे भवतु । इति ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ ऐक्यभवनमात्रं सम्बन्धं सर्वेषां पारमार्थिकवराणाम् अन्तिप्रार्थनार्थः १७ दृढ-
 स्थायं तत्तुम् इक्षिवीयलोकेषु पौषस्य विनयः २५ भर्ग्यार्थं कर्तुं मान् प्रति
 विनयः ।

अहं प्रभो वेन्दि युष्मान् प्रति विनयमेतं करोमि यूयं सर्वथा नमतां १

२ नृदुतां धैर्यं च प्रकाशं प्रेक्षा परस्परम् उपकारिणो भूत्वा सेनाज्ञाने-
 ३ नाहता भवथ तदुपयुक्तम् आचारम् आचरत । अपरं प्रेमरूपवन्धनेन
 ४ आत्मन ऐक्यरचायै यत्नं कुरुत । अपरञ्च यदत् सर्वे धूमम् एकाज्ञाने-
 ५ नाहताः सन्त एकप्रत्याशिनोऽभवत् तदद् युष्माकं सर्वेषाम् एकं शरीरम्
 ६ एक आत्मा एकः प्रभुरेको विश्वास एकं मन्त्रमस्तु तथा सर्वोपरिस्थः
 ७ सर्वेषाम् अन्तर्यामी युष्माकं सम्भवतीति पितृस्वरूप एक ईश्वर आस्ते । अपरं
 स्त्रीष्टीयदानस्य परिमाणानुसाराद् अस्माकम् एकैकज्ञो जनेऽनुपाहः
 ८ क्रियते । यथा लिखितम् आस्ते,

‘ऊर्द्धमाहृह्य दासलाग्नौष्ट्यने सन्दयस्त्वया ।

अत्याचारिकते दानं त्वं गृहीष्यसि वै तथा ।’

९ ऊर्द्धम् आहृह्येति वाक्यस्यायमर्थः स पूर्वम् अधःस्थितश्चक्षुः अन्तर्ध-
 १० वान्, अपरं योऽवतीर्णवान् स एव सर्वेषां पूर्णतां कर्तुं सर्वोपरिस्थं स्वर्गम्
 ११ आरोहत् । अपरं विश्वासस्यैक्येन ईश्वरस्य पुत्रविधयकज्ञानेन च वयं सर्वे
 आत्माकालं सम्पूर्णं पुरुषार्थं न प्राप्नुमः, अर्थात् स्त्रीष्टस्य सम्पूर्णपरिमाणानु-
 १२ सारेण परिमाणं न प्राप्नुमः, तावत्कालपर्यन्तं पवित्रलोकान् सिद्धान् कर्तुं
 १३ प्रचारकस्य साधयितुञ्च स्त्रीष्टस्य शरीरस्य, अर्थात् समाजस्य निर्वाहं कर्तुं
 कतिपयजनान् प्रेरितान्, कतिपयजनान् भविष्यदादिनः, कतिपयजनान्
 सुसंवादप्रचारकान्, कतिपयजनान् पालकान्, कतिपयजनान् उपदेशकान्
 १४ व्ययुङ्क्त । तस्माद् वयं मानुषाणां चातुर्या आग्निजनकमतस्य धूर्त्ततया
 सर्वथोपदेशरूपवायुना च बालकादिव यथा इतस्तत्शालिता न भवामः,
 १५ किन्तु येन सर्वैर्विज्ञप्रत्यङ्गेषु योग्यतया युक्तेषु एकैकाङ्गस्थोपकारेण
 वृद्धेषु एकैकभागस्य परिमितकर्मकरणानुसारेण प्रेक्षा निर्वाहं प्राप्तेषु
 १६ समस्तशरीरं वर्द्धते तादृशो मल्लकस्वरूपो यः स्त्रीष्टस्य प्रेक्षासत्यकथां
 कथयित्वा वयं सर्वस्मिन् तस्याङ्गस्वरूपाः सन्तो वर्द्धामहे ।

१७ प्रभुना युष्मान् प्रतीमम् आदेशं विनयञ्च करोमि भिन्नदेमिनस्यस्य-
 मतयो भूत्वा चादृष्टम् आचारं कुर्वन्मि व्युत्पद्यतामि आचारं पुनर्मा

काष्टे । कान्तोऽज्ञानरूपान्धकारेणाधीभूताः सन्तो ममसां काठिन्यात्- १८
 रिकाज्ञानताहेतोरीश्वरसेवातः पराङ्मुखाद्यैकन्याग्रहान्यास सन्तः काम- १९
 काभिमतोऽसौ सत्सत्तां कृत्वा सर्वोपायान्पि कर्तुं प्रवर्तन्ते । धूम्रम् २०
 इत्थं स्त्रीष्टस्य धर्मं न शिष्ये ; किन्तु वीशुना चाभि सत्त्ववाक्यान्धुकाया- २१
 सन् तानि सर्वाणि भुक्त्वा शिषिता अभवत् । तस्माद् इन्द्रियाणां मोहेन २२
 भ्रष्टो यः पुरातनस्वभावः, तस्य वशित्वेन धूमं पूर्वम् आचारं कृतवन्तः,
 तं स्वभावं परित्यजत्, तथा ममसां वृथा गवीनीकृता भवत् । अपरञ्च २३
 सत्त्वकर्षणा सद्यधर्मेण च ईश्वरस्य मूर्त्यनुसारतः स्तुष्टो यो गवीनः स्वभा- २४
 वस्यं परिगृहीत ।

इह भ्रातरो धूमं सर्वे मिथ्याकथां परित्यज्य समीपवासिभिः सह २५
 सद्यमात्रापे कुर्वन् यतो वयं परस्परम् अङ्गस्वरूपा भवामः । अपरं मुद्राः २६
 सन्तः पापेन क्षिप्ता सा भवत्, तथा सर्वे भास्वं गते कोपं त्यजत् । अपरञ्च २७
 त्रैतानि स्थानं भा दात । यो अनोऽचोरयत् सोऽचोरभ्य पुनस्त्वैव न २८
 कुर्व्यात् किन्तु दीनानां दैन्यं दूरयितुं सामर्थ्यप्राप्तये स्वहस्ताभ्यां सत्
 कर्मं कुर्वन् परिश्रमं करोतु । अपरं युष्माकं वदनेभ्यः कोपि कदासापो २९
 न निर्गच्छेत् किन्तु श्रोतृणां निष्ठायाम् उपकारजनकः सदासापो भवतु ।
 अपरञ्च ईश्वरस्य येन पवित्रेणात्मना मुक्तिदिगपर्थन्तं मुद्राक्षिता अभवत् ३०
 तस्यासन्तोषजनकं किमपि कर्म न कुर्वत । तथा कटुवाक्यं कोपो रामः ३१
 कस्तुहो निन्दा सर्वजिघांसा चैतानि सर्वाणि युष्मत्तो दूरीभवन्तु । अपरं ३२
 स्त्रीष्टस्यानुरोधाद् ईश्वरो युष्मान् वच्छन्नमत धूममपि तथा दद्यात्तवः
 कामसान्नाः करणस्य भूत्वा परस्परं समध्वम् ।

१. यच्छब्दोऽष्टाध्यायः ।

१. सर्वे अष्टाध्यायः परित्यज्यन्तु तान् प्रति पौषस्य निमग्नः १५. सावधानतया
 आचरितुं तान् प्रति निमग्नस्य अपुनश्चोः कर्तव्यकर्मावयवम् ।

धूमं प्रियवासका इव ईश्वरस्य पक्षाद्गमिनो भवत । अपरं स्त्रीष्टो १
 वद्यासासु मेन कृत्वा सुगन्धिनैवेवसिस्वरूपो भूत्वा ईश्वरमुद्दिश्य २

- कक्षाभिनिर्गतं कृत्वा उदरस्यत् बूधमपि प्रेक्षा तादृशम् आचारं कुर्वत।
 १ किन्तु वेदागमनं सर्वा अपरुचिक्विषा लोभक्षैतेषाम् उत्तिमपि युष्माकं
 २ ज्ञेये मा भवतु, एतदेव पवित्रलोकाणाम् उचितम्। अपरं कुक्षितवाक्कम्
 भूदतात्तापः परिहास्यैता अमुचितक्रिया न भवन्तु वरम् ईश्वरस्य
 ५ धन्यवादो भवतु। स्वभिचारौ वा सन्मदो वा देवार्थकमथे गणितो लोभी
 वा खीष्टस्य अर्थोद् ईश्वरस्य राज्ये कमप्यधिकारं न प्राप्नोतीति सूचं
 ६ जानीय। अतएव सावधाना भवत, अनर्थकवाक्येन कोपि युष्माकं
 आर्त्तं न जनयतु यतस्मादुक्तकर्महेतोरनाम्नायाद्विषो लोका ईश्वरस्य
 ७ कोपपात्राणि भवन्ति। द्यूयं तैः सह भागिनो न भवत। द्यूयं पूर्वम्
 ८ अन्धकारमया आध्वं किन्विदानो प्रभुना दीप्तिमया भवत, तस्माद्
 ९ दीप्तिः यस्मान्ना इव समाचरत। सर्वसुक्रियायां धर्मैः यत्प्रकथायाश्च आत्मनः
 १० कलाभासो। अतएव प्रभोरभिमतकर्मणाऽनुष्ठानं कुर्वत। अपरम् अन्ध-
 कारस्य निष्कलकर्मणां सहभागिनो न भवत किन्तु तानि प्रति भर्त्सकं
 ११ कुर्वत। यस्मात् तैः कृतानि घानि गुप्तकर्मणि तानि मुखायामयन्
 १२ सज्जास्यदम्। तथा दूषकर्मणां च दोषास्तो दीप्तैव प्रकाशनेन च प्रका-
 १३ ज्ञते तां दीप्तिं वदन्ति। यतत्कारणाद् उक्तमास्ते, 'हे निद्रित जन त्वं
 १४ जाग्रत् अभ्यानाद् उत्तिष्ठ ततः खीष्टस्तुभ्यं दीप्तिं दास्यति'।
 १५ कालाश्रुभासात्ताद् दिनं सफलं कुर्वत, अपरम् अज्ञानिवद् आचरन्
 १६ न कृत्वा ज्ञानिवत् सावधानाः सन्त आचरत। द्यूयम् अयोध्वनू न भूत्वा
 १७ प्रभोरिष्टकर्मणि तत्परा भवत। अपरं यस्माद् दुष्टताचरन् ज्ञायते
 १८ तादृशेन सुरापानेन मा मत्ता भवत किन्वात्मना समूर्णा भवत। तथा
 १९ नोतैर् गोनैः परमार्थकीर्त्तनैश्च परस्परम् आलापं कृत्वा प्रभुम् उद्दिश्य
 २० मनसा धातुं गायत वादयत च। विशेषेणास्माकं प्रभो र्थोऽखीष्टस्य
 नाम गृहीत्वा सर्वदा सर्वार्थम् ईश्वरस्य वज्रिधौ कृतज्ञतां स्वीकुर्वत।
 २१ ईश्वराद् भीताः सन्त शकोऽन्यजनस्य वशीभवत। हे योषितो द्यूयं यथा
 २२ प्रभो र्ध्वं गतास्तथा निभन्निजस्वामिभ्यो वधं गता भवत। यतः समाजस्य

शरीरमन्मथेन स्त्रीष्टो यथा मलकस्वरूपः शरीररक्षिता भवन्ति तथा १६
 पनिरपि योषितो मलकस्वरूपः । अतएव समाजो यदत्स्त्रीष्टस्य वशीभूतः २७
 सदाह् योषितोपि सर्वकार्येषु स्वस्वपते वंशो भवन्तु । अपरञ्च हे पुरुषा २५
 वाक्त्रेण जलप्रक्षालनेन च समाजं पवित्रं कर्तुं तथा सर्वकलङ्कजरादि-
 विहीनं पवित्रं तेजस्विनञ्च तं समाजं निजनिकटउपस्थापयितुञ्च यदत् २६
 स्त्रीष्टः स्त्रीप्रमाणान् दत्वा तम्प्रति प्रेम प्राकाशयत् स्थूयमपि निज- २७
 निजजायां प्रति तद्वत् प्रेम कुहत् । अपरञ्च स्त्रीयं स्त्रीयं शरीरम् प्रति २८
 द्यादृशं प्रेम जायते स्वस्वभार्या प्रति च तादृशप्रेमकरणं समुचितं भवति
 यतो यो जनो भार्यायां प्रेम करोति स स्वस्मिन्नेव प्रेम करोति । अपरं २९
 निजशरीरं प्रति कोपि कदापि द्वेषं न करोति किन्तु प्रभु यथा समाजं
 तथा निजशरीरं विभर्त्ति पृणति च । वयञ्च तस्य शरीरस्य मांसास्थ्य- ३०
 वयवस्वरूपा भवामः । इतिहेतोः पुमान् निजमातापितृभ्यां पृथग् भूत्वा ३१
 स्वभार्यायाम् आसक्तो भविष्यति तथा तौ दाविकाङ्गौ भविष्यतः । स्त्रीष्ट- ३२
 समाजयो र्यामिमां कथाम् कथयामि तदतोव निगूढवाक्यम् । अतएव ३३
 युष्माकम् एकैको जनः स्वस्वभार्यायाम् इत्यम् आत्मनीव प्रेम करोतु तथा
 भार्यापि स्वामिनं समाद्रियताम् ।

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ वाक्त्रेणां मातापित्रोश्च कर्त्तव्यकर्त्तव्यम् ५ दाषासां प्रभूनाञ्च कर्त्तव्यकर्त्तव्यः
 कथनं ७ ईश्वरोयमज्जायां सखीभूतत्वे तान् प्रति पौलस्त्ये विनयः ११ तुलिकस्य
 प्रेषणं आत्मज्ञप्रति नमस्कारजायनञ्च ।

हे बालकाः परमेश्वरस्य वाक्यानुसारतो यूयं पितामाचोराज्ञासाहिषो १
 भवत यत एतदुपयुक्तं । 'निजपितामातरौ समाद्रियस्व तस्मिन् कृते २
 कल्याणस्य जातत्वात् तं देशे दीर्घायु भौक्तुं ब्रह्मसि' प्रतिज्ञायुक्तौवा प्रथ- ३
 माज्ञा । अपरं हे पितरौ यूयं निजपत्येभ्यो न कुह्यत किन्तु प्रभोः ४
 त्रिविंशं शिक्षित्वा सुपदिष्टं च तान् प्रतिपास्यत ।

हे दासा यूयं स्त्रीष्टस्य यय्य तथा सभयाः कम्पान्विताश्च भूत्वा ५

६ धरणात्मःकरणैः स्वीयस्वीयप्रभुनाम् आज्ञायाद्विषो भवतः । यतः स्वाधीनः
पराधीनो वा भवेत् यः कश्चित् किञ्चन शक्नुते करोति स प्रभोरन्तिके
७ तस्य कर्मणः फलं प्राप्नुतीति विज्ञाय मानुषस्य कर्मोति न बुद्ध्या
८ प्रभोः कर्मोति बुद्ध्या स्वेच्छापूर्वकं मानुषसन्तोषार्थं दृष्टिष्वाम् अकृत्वा
स्वान् स्वीकृत्य सेवकान् विज्ञाय मनो निधाय ईश्वरस्याभिमतं कर्म
९ साधयत । अपरं हे अधिपतयो यः कस्यापि पतपतं न करोति स्वर्गे
युष्माकं तादृश एकोऽधिपतिरास्ती, इति विदित्वा स्वान् स्वान् मृत्यान् न
निर्मतस्त्वयूयमपि तदनुसारेण व्यापारं कुरुत ।

- १० हे मम भ्रातरः शेषकथैवायूयं प्रभोरुपरि भारं दत्त्वा तस्य बलेन
११ नल्लवन्तो भवतः । भ्रातानः खलतां निवारयितुं मामर्थप्राप्तये ईश्वरेण
१२ दत्तसञ्जया स्वेषां सुसज्जां कुरुत । अतो वयं केवलरक्तमामयुनैः जनेः सार्द्धं
युद्धमकृत्वा प्रधानैः पराक्रमिभिर्भृतैः सह संघारसम्बन्धीयान्भकाराधि-
१३ पतिभिः सह आकाशस्थैः पापात्मभिश्च सह संघामं कुर्मः । अतएव
दुःसमये यथा तेषाम् आक्रमणं निवार्य स्थिरीभूय स्थातुं ब्रह्मय, एत-
१४ दर्थम् ईश्वरेण दत्तया सर्वसञ्जया सञ्जीभवतः । वस्तुतस्तु सत्यत्वरूप-
१५ कटिवन्भवेन कटिं बद्ध्वा धर्मरूपवर्षणा वज्रो बद्ध्वा ज्ञानिदायिकां सुं-
१६ वादरूपां पादुकां पदे समर्थं निश्चलाः सन्तस्तिष्ठतः । विभ्रेषतो येन पापा-
त्मनोऽग्निबाणान् निवारयितुं समर्था भवथ तादृशं विश्वासरूपं फलकं
१७ धारयत । अपरं परिचालरूपं किरीटं शिरसि समारोप्य, ईश्वरस्य
१८ वाक्यरूपम् आत्मनः खड्गं धारयत । अपरं मनो निधाय सर्वप्रकारेण
निवेदनेन याच्यथा च सर्वदा प्रार्थयध्वं तथा निखिलपक्विक्रमोक्तानां
कृते कामनां कृत्वा तस्यां प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्त्तमानाः सन्तः चैतन्यबुद्ध्या
१९ भवतः । अपरञ्च सुसंवादप्रचारणात् प्रदृक्क्षणेन बद्धो यो दूतोऽहं तेन मया
कथने समारम्भे तस्य सुसंवादस्य निगूढवाक्यं प्रकाशयितुं यथा मत्तन्म
२० अचोभेन सार्द्धं वक्तृता दीयते, अर्थाद् योग्याचोभेन यथा प्रचारयितुं
ब्रवीमि, तर्हेतोर्भदर्थं प्रार्थयध्वं ।

अपरं मां प्रति वचद् अजटत मया च वक्ष्यते कियते तानि सर्व्वणि २९
 तुलिकनामा प्रभो विश्वास्तः सेवक इत्यः प्रियो भ्राता युष्मान् आपवि-
 श्यति । अस्माकं सर्व्वदत्तानां आपयितुं युष्माकं मनःसु सान्त्वनां कर्तुंश्च तं २९
 युष्माकं यत्निधिं प्रेरितवान् । तात ईश्वरः प्रभु र्थोऽग्रेऽग्रेऽग्रे सर्व्वेषां २९
 आत्म्या विश्वासेन सह प्रेम शान्तिञ्च प्रदेयात् । ये केचिद् अकारण्येन २९
 प्रभो योऽग्रेऽग्रे प्रेम कुर्वन्ति तान् प्रति अनुग्रहो भूयात् । इति ।

फिल्डिपिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं १ फिल्डिपिनां प्रत्ययफलहेतोः पौलस्य वन्दनं तेषां कृते तस्य
 आशेषा च १९ लोहस्य सुसंवादप्रकारे तस्य दुःखवचनं १९ सुसंवादस्य विश्व-
 मुपादेनाचरितुं विनयः शत्रुभ्यो ममं न कर्तुं तान् प्रति विनयः ।

पौलतिमथिनामानौ योऽग्रेऽग्रेऽग्रे दौ सेवकौ फिल्डिपिनां समाज- १
 स्थान् ख्रीष्टीयोः सर्व्वान् पवित्रलोकान् प्रति, धर्माध्यकान् सहकारिणश्च
 प्रति पत्रं लिखतः । अस्माकं तस्य ईश्वरः प्रभु र्थोऽग्रेऽग्रेऽग्रे युष्माभ्यम् २
 अनुग्रहशान्तिं देवास्ताम् ।

अहं युष्मान् सन्ततं स्मृत्वा, ईश्वरं धन्यं वदामि । आ प्रथमाद् अद्य १
 यावद् सूर्यं सुसंवादस्य भागिनोऽभवत्, इति विश्वासाद् सानन्दः सन् १
 सर्व्वसु निजप्रार्थनासु युष्माकं सर्व्वेषां कृते ईश्वरस्य समीपे निरन्तरं
 निवेदयामि । यतो यो युष्माकम् अन्तरं उत्तमं कर्म बाधयितुं प्रावर्त्तत ५
 च योऽग्रेऽग्रेऽग्रेऽग्रेऽग्रेऽग्रेऽग्रेऽग्रे तस्मात् कर्मणो न निर्वर्त्तयते ममात्र
 हृदयिनाश्च आसीत् । अपरं युष्मासु ममेत्यं बोधनम् उचितं भवति यतो ६
 यत् सर्व्वेऽहमिवावयुषं प्राप्ताः, इति कारणाद् अहं स्वबन्धने प्रत्युत्तरे
 सुसंवादस्य हृदयमावदाने च युष्मान् अन्तःकरणे स्थापयामि । अपरस्य ७

- योऽशुखीष्टो यादृशं प्रेम प्राकाशयत् तादृशेन प्रेम्णा युष्मान् प्रति कति प्रेम
 ८ करोमि तत्रेश्वर एव मम साक्षी विद्यते। अपरञ्च यथा ज्ञानेन विवेचनया
 १० च उत्तरोत्तरं युष्माकं प्रेम वर्द्धते, यथा ख्रीष्टस्य विचारदिनपर्यन्तं संरक्षा
 ११ निर्व्विघ्नाः मनो यूयम् उत्तमं कर्म विविंग्धे यथा च योऽशुखीष्टेन
 यादृशेनेश्वरस्य महिम्ना प्रशंसा च प्रकाशिते तादृशेन सत्कर्मफलेन
 सम्पूर्णफलवन्तो भवथ तदर्थं प्रार्थयेऽहम्।
 १२ हे भ्रातरो मां प्रति यद् यद् घटितं तेन सुसंवादस्य कर्म
 निष्फलं न भूत्वा पुनः सफलं जातम् एतद् युष्मान् आपयितुं कामये
 १३ ऽहम्। अपरम् अहं ख्रीष्टकारणाद् बद्धोऽभवम् एषा कथा राज-
 १४ धान्यम् अन्त्यस्थाने च सर्वत्र प्रकाशिताऽभवत्; तत् केवलं नहि प्रभु-
 सम्बन्धीया अनेके भ्रातरो मम बन्धनं विलोक्य दृढं विश्वास्य निर्भयं
 १५ निःशोभञ्च कथां प्रचारयन्ति। एषां मध्ये केचिद् दंषिणः प्रतिकूलाश्च
 १६ भूत्वा प्रचारयन्ति केचिच्च मानुकूला भूत्वा प्रचारयन्ति; किन्तु ये जना
 विरोधेन वक्ररूपेण च ख्रीष्टस्य कथां प्रचारयन्ति ते मम बन्धनेन पुनः
 १७ क्रोष्टद्भिर्भविष्यतीति विज्ञाय तत् क्षुब्धन्ति। किन्तु ये जनाः प्रेम्णा
 प्रचारयन्ति, अहं सुसंवादस्य स्थापनाय नियुक्तोऽभवम्, इति ज्ञात्वा ते
 १८ तत् क्षुब्धन्ति। तर्हि किं? मद्भावेन असद्भावेन वा येन केनचित् प्रकारेण
 भवेत् ख्रीष्टस्य कथा प्रचारिता भवति तत्राहम् आह्लादितो भवामि
 १९ भविष्यामि च। यतो युष्माकं प्रार्थनया योऽशुखीष्टस्यात्मनोपका-
 २० रेण ममोद्धारो भविष्यतीति ज्ञानेऽहम्। तत्र केनापि प्रकारेण
 लक्षितो न भविष्यामि किन्तु सर्वथा निःशोभेन यद्दत्तं पूर्वकालतम्
 तद्दद् जीवने भवेद् वा मरणे भवेद् इदानीमपि मम प्ररीरे
 २१ ख्रीष्टस्य महिम्ना प्रकाशयते इत्यपेक्ष्य नितान्तं प्रत्याशां करोमि। अहं
 यदि जीवन् तिष्ठामि तत् ख्रीष्टस्य हृते, अपरं यदि म्रिये तन्मम
 २२ लाभस्य हृते। अपरञ्च यदि जीवन् तिष्ठामि तत्र मम परिश्रमस्य फलम्
 आस्ये; किन्तु दयोरनयो मध्ये किं मनोमोतं करिष्यामि तस्य निश्चयं

कर्तुं न शक्नोमि । उभाभ्याम् अहं बहुचितोस्मि स्त्रीष्टेन सह वधनम् २३
 प्रत्युत्पन्नं ज्ञात्वा देहं परित्यक्तुम् इच्छाम्यहम् । किन्तु युष्माकं हितार्थं २४
 देहेऽवस्थितिं भद्रा, इतिदृढबोधाद् युष्माकं निर्घां विश्वासजातमानन्दस्य
 बर्द्धयितुम्, अहं जीवन् स्थित्वा युष्माभिः सर्वैः सहितः कियत्कालं
 स्थास्यामि, तदहं जानामि । इत्येवमिति मम अध्ययनमनेन वीथुरीष्टे २५
 युष्माकम् आनन्दवृद्धिं भविष्यति ।

यूयं केवलं स्त्रीष्टस्य सुसंवादस्य योग्यरूपं व्यापारं कुर्वत, तथा सति २६
 अहं यदि युष्मान् साक्षात् कर्तुम् उपतिष्ठामि नोपतिष्ठामि वा तर्हि यूयम् २७
 यत् परस्परम् एकस्मिन् आत्मनि स्थिरा भवथ, एकमनसा च सुसं-
 वादस्य धर्मार्थं यतश्चे, तां वार्त्तां श्रोष्यामि । अपरं यूयं विपत्तयः विपत्तयः २८
 तायाः केनापि प्रकारेण मा भैष्ट यतः सा निर्भयता तेषां वक्षिष्ये
 युष्माकं विनाशखण्डनं किन्वीचरेण युष्माकं समीपे परिभाष्य
 लक्ष्यं । अपरञ्च पूर्वं मां यावद् युद्धान्तम् अप्राप्यत, ददानीमपि यावद् २९
 युद्धस्य कथां शृणुथ, यूयमपि तावद् युद्धाय तेन स्त्रीष्टे विश्वसितुं ३०
 तत् केवलं नहि किन्तु तत्कारणाद् दुःखमपि भोक्तुञ्च युष्मान् प्रत्य-
 नुग्रहः कियते ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ परस्परं प्रेम कर्तुं विनयः ५ स्त्रीष्टस्य दृष्टान्तेन नवीनवित्तं विनयः १२ अन्य-
 लोकानां तेषां फलार्थं धर्ममाचरितुं विनयः १७ तेषां तेषां कर्तुं पौनस्य
 वाच्यः तेषां निकटं तिष्ठन् इपाकदितस्य प्रेरितुम् इति च ।

यदि स्त्रीष्टेन किमपि सान्त्वनं प्रेम आनन्द आत्मनः सहायता स्त्रीष्टे १
 दद्या च तिष्ठति तर्हि यूयम् एकचिन्ता एकप्रेमः प्रेमिण एकचेष्टा एक- २
 मन्वणस्य भूत्वा ममानन्दं सम्यक् कुर्वत । यूयं विरोधस्य दर्पस्य वा ३
 किमपि कर्त्तुं मा कुर्वत किन्तु नवसन्भावा भूत्वा स्त्रीष्टे अन्यलोकान्
 उत्तमान् जायते । अपरं यूयम् एकैको जनः केवलम् आत्मीय गुणेषु ४
 नहि किन्तु परकीयगुणेष्वपि समोनिधानं कुर्वत ।

- ५ स्त्रीष्टस्य स्त्रीषो धादृशः स्वभावो युष्माकमपि तादृशो भूयान् । च
 ६ ईश्वररूपः सन् आत्मानम् ईश्वरस्य सदृशं भागितुम् अपहरणं न ज्ञात्वा
 ७ आत्मावं धुई कृत्वा मानवेवेवं हृत्वा दास्यरूपोऽभवत् । इत्थं मानुषरूपेण
 ८ परिचितो भूत्वा मृत्योः, अर्थात् कृत्रिममृत्योः दर्शोभवनपर्यन्तं गतत्वं
 ९ स्वीकृतवान् । अतएव स्वर्गमर्त्यपातास्तस्मिन् लोका यथा योषो न ज्ञात्वा
 १० जानुपातं कुर्वन्ति तथा पितुरोश्वरस्य महिमप्रकाशार्थं योऽस्त्रीष्टं
 ११ प्रभुरिति जिह्वया स्वीकुर्वन्ति तदर्थम् ईश्वरस्यैव अत्युत्तमं दत्तवान्
 तथा सर्वेषां नाष्वां मध्ये तादृक् प्रधानं नाम दत्तवान् ।
 १२ हे मम प्रियभ्रातरो यूयं यथा सर्वदा मम समत्तम् आशापालनम्
 अकुर्वत केवलं तत्र, इदानीमपि ममासमत्तम् तदधिकं कुरुथ, तथैव भवेत्
 १३ कर्मण च स्वस्वपरिचाणस्य कर्म साधयत । यत ईश्वरः स्त्रीयानुपदेष्ट
 १४ युष्माकं मनसाम् दृष्ट्वा कर्म च साधयति । अतएव येषां समीपे जीवन-
 १५ वाक्यं प्रकाशं ज्योतिःस्वरूपा भवत्य एतादृशानां कुटिलानां विषय-
 गामिनाञ्च लोकानां मध्ये यूयं यथा निर्दाषा निष्कपटा ईश्वरस्य
 निष्कलङ्कसन्ताना भवथ, तदर्थं वाग्मुहं विवादञ्च विना कर्माणि कर्माणि
 १६ कुर्वत । तस्मान् मम चेष्टापरिश्रमयो निरर्थकयो न संतोः स्त्रीष्टस्यागमन
 दिने ममानन्दा भविष्यति ।
 १७ अहं यद्यपि युष्माकं विश्वाससेवायज्ञे आर्जितस्वरूपो भविष्यामि
 १८ तथापि युष्माकं सकलैः शार्ङ्गम् आनन्दितो हृष्टश्च भविष्यामि । अतएव
 १९ यूयमपि मया सहिता आनन्दिता हृष्टाश्च भवत । युष्माकम् अवस्थाम्
 अवगत्य सद्याप्याङ्गितो भवामि तदर्थं प्रभो र्षीश्वरमुद्यद्वात् निर्माद्यं
 २० युष्माकं समीपं त्वरया प्रेषयितुं मदीयेच्छा जायते । मम सन्निधौ
 सर्वतोभावेन युष्माकं मङ्गलचिन्तयिता तस्य सदृशोऽयः कोपि न विद्यते ।
 २१ अनेके स्त्रीष्टयोषो मनो न निधाय स्त्रीये स्त्रीये लाभे मनो निधत्ते ।
 २२ किन्तु पिना सहितः पुत्तो यथा कर्म करोति कोपि मया सहितस्तथा
 २३ सुसंवादस्य सेवाम् अकार्षीत् एतस्य प्रमाणं यूयमपि जानीथ । अतएव

ममावृष्टेन चादृशं घटिकते तन्नामाहम् इदानीमेव युष्माकं समीपं ते
 प्रेषयितुं चेष्टे । अपरम् अहमपि यत् नरया युष्माकं सन्निधानुपस्थाक्यामि २४
 तस्मिन् प्रभुना विन्यसिमि । अपरं युष्माभिः प्रेरितो मत्सहकारी भ्राता २५
 मम प्रयोजनोपयुक्तं सम्भाषणकारी य इपाकृदितनामा सहस्रेणा तमपि
 युष्माकं समीपं प्रेरयितुं प्रयोजनम्बुद्धवान् । यतः य युष्माकं दर्शनाकाङ्क्षी २६
 तथा युष्माभिस्तस्य पीडावावर्त्तायां युतायां सांज्जीव चिन्तितवान् ।
 स पीडया मृतकस्योऽभवदिति सत्यं किन्तोत्तरस्ते प्रति कृपां कृतवान् २७
 केवलं तत्प्रति नहि मम दुःखक्षोपश्च यथा पुनर्दुःखं न घटते तदर्थं
 मां प्रति च कृपां कृतवान् । अतएव यूयं पुनस्तं विलोक्य वयानन्दिता २८
 भवथ मम दुःखस्य च द्रावो यथा भवति तदर्थम् अहं तमतिशोचं प्रेषित-
 वान् । प्रमोदं कृत्वा प्रभोः कृते तं मृच्छीत् इत्यम् अन्येषां लोकाणामपि २९
 सत्कारं कुरुत । मम सेवने युञ्जन्तो यत् प्रयोजनमासीत् तत् साधयितुं ३०
 स निजप्राप्तान् दण्डतुल्यान् विज्ञाय स्त्रीष्टस्य कार्थनिमित्तं मृत-
 कस्योऽभवत् ।

१ मृत्नीयेऽध्यायः ।

१ लक्ष्मिदेवादिभिः परिभाषाभाषः कवचकोटविद्यासेन परिभाषः, लोचं पात्रं पैक-
 लोकोऽयः १० दुष्टलोकानाम् अनुमानिना न भवितुं सन्धानुमानिना भवितुं
 विनयश्च ।

हे भ्रातृमल्ल ज्ञेयं कथयामि यूयं प्रभावानन्दिता भवथ । कथामेतां पुनः पुनः १
 कुञ्जान् प्रति लेखितुं मम कोपि क्षोभो नास्ति किन्तु युष्माकर्त्तव्या जायते ।
 अपरं यूयं कुङ्कुररूपमनुयेभ्यः सावधाना भवत, दुराच्छरिलोकेभ्यः सावधा- २
 ना भवत, परिच्छेदकेभ्यश्च सावधाना भवत । वयं लक्ष्मिदेविभ्यो भूत्वा आत्माना ३
 ईश्वरं सेवमानाः स्त्रीष्टयोर्भावानन्दिताः सन्तो जातौ विश्वासं न कुर्वः ।
 किन्तु मम जातौ विश्वासश्च कारणं विद्यते तस्माद् अहं जातौ विश्वासं ४
 कर्तुं प्रक्रीमि, इत्थं यदि कश्चिद् वेत्ति तर्हि ततोऽधिकम् अहं कर्तुं
 प्रक्रीमि । यतोऽहम् अष्टमदिवसे लक्ष्मिदेवं प्राप्तवान् अपरम् दृष्टव्येति ५

- वञ्चोषो विद्यामीनो मोक्षीव इन्द्रियुत्पत्त्या इन्द्रियसंज्ञा व्यवस्थापक-
 ६ नाथ फिहरी तथा धर्मानुरागकारणात् समाजदेवी तथा व्यवस्थित
 ७ धर्माचरणात् निर्दोष आत्मम् । किन्तु तत्र मम ये ये स्वाभा आत्मन्
 ८ स्त्रीष्टनिमित्तं तान् सर्वान् कतिम् अमानाम् । वस्तुतस्तु निजप्रभो श्रीः-
 ९ स्त्रीष्टोत्तमज्ञाननिमित्तं सर्वमेव कतिम् अमन्वेऽहम् । अपरश्चाहं
 केनापि प्रकारेण ममानाद् उत्थानं प्राप्तुं यथा स्त्रीष्टस्य मृत्युमदृशं मृत्युं
 १० भुक्ता तं तस्य दुःखस्याहं तस्मात्त्यामस्य वक्षिष्य आनामि, यथा च व्यवस्था-
 पासनजन्यस्वकृतपुष्पेन पुष्पवान् न भूत्वा विश्वासकरणेन स्त्रीष्टेन कृत-
 पुष्पेन, अर्थात् स्त्रीष्टे विश्वासे कृते ईश्वरेण दत्तं यत् पुष्पं, तेन पुष्पेन
 ११ पुष्पवान् भूत्वा कथमपि स्त्रीष्टं प्राप्य तेन यास्यो भवामि, एतदर्थं कतिं
 १२ स्त्रीष्टस्य तत्सर्वं लोड्ढवद् आनामि । अहं यत् सर्वं प्राप्तः सिद्धिं वाभवं तत्र
 १३ किन्तु स्त्रीष्टेन हतोऽभवत् तद् धर्तुम् अहं धावमानो भवामि । हे भ्रातरो-
 ऽवमात्मानं तद् हृतवन्नं आनामि तत्र किन्तु पश्चात् स्थितं विस्मृत्य, अग-
 १४ स्थितस्य चेष्टया स्त्रीष्टधीशुना ऊर्द्धाद् ईश्वरस्य यद् आज्ञानं तेन पण-
 १५ हेतो निर्हृपिते पथि धावऽहं । वयं धावन्तो लोकाः सिद्धा भवितुम् इच्छाम
 इत्येवमुद्यममै, किन्तु युष्माकं बुद्ध्या यद्यन्यथा बोधो जायते, ईश्वरो युष्मान्
 १६ प्रति तस्मादयं करिष्यति । तथाप्यस्माकं यत्पर्यन्ता ज्ञानस्य मति वचं
 तदनुसारत एकविधिनाचराम, एकवाक्ये मनोनिधानं करवाम च ।
 १७ हे भ्रातरो यूथं ममानुगामिनो भूत्वा युष्माकं दृष्टान्तस्वरूपानाम्
 १८ अस्माकं तुल्याचारिणाम् आचारस्य विवेचनां कुरुध्वं । यतोऽनेकेषाम्
 आचरणेऽहं पुनः पुन युष्मभ्यम् अकथयं, इदानीमपि इदम् अकथयामि
 १९ ते स्त्रीष्टस्य कुशल रिपवः ज्ञेये तेषां विनाशो घटिष्यते, ते जठरम् ईश्वरं
 २० ज्ञाना सुखाख्यं आश्रयमिति मन्वन्तो संसारे समाश्रयस्थितिनिष्ठः । किन्तु
 आता प्रभु श्रीः स्त्रीष्टो यथा महाशक्त्या सर्वान्पि वशानि कर्तुं शक्नोति
 तथा ज्ञाताशक्त्यम् अशक्तं शरीरं स्त्रीष्टतेजोमयशरीरस्य सदृशं करिष्यति,
 २१ तस्य स्वर्गाद् आगमनम् अयेस्य वचं स्वर्गार्थम् आचारं कुरुः ।

३. चतुर्थोऽध्यायः ।

१ विमेषं निवेदयं ४ नामा धर्मकर्मधर्म उपदेष्टः १० पैशस्य हतजनं
ममस्कारप्रेरकम् ।

हे महीयानन्दमुकुटस्वरूपाः प्रियतमा दृष्टतमा अतिप्रियप्रियभ्रातरौ १
यूयम् इत्थं प्रभौ स्तिरास्तिष्ठत । हे उद्योदिषे हे सुगुप्ति युवां स्त्रीष्टे २
एकचित्तौ भवतम् एतद् अहं विनयेन युक्ताभ्यां कथयामि । हे मम सत्य- ३
सहकारिन् त्वामपि विनीय वदामि सुसंवादप्रचारणसमये वा धोषिता
मया साङ्गं परिश्रमं कृतवत्सः, अपरं जीवनपुस्तके यासां नामानि लिखि-
तानि सन्ति तासां ममान्यसहकारिणीनां क्लीमिनस्योपकारं कुरुत ।

यूयम् प्रभौ सर्वथा आनन्दिता भवत । पुनश्चाहं कथयामि आन- ४
न्दिता भवत । युष्माकं मृदुलं सर्वलोकानां समीपे प्रकाशितं भवतु, चतः ५
प्रभुः समीपवर्त्ती विद्यते । अतएव कुत्रापि चिन्तयित्वा यूयं धन्यवादं ६
हत्वा निवेदनेन आचनेन चेश्वरस्य सन्निधौ स्त्रेषां प्रार्थनीयानि विज्ञा-
पयत । तस्मात् सकलबुद्धोनाम् अगस्त्येश्वरस्य वा ज्ञान्तिः सा स्त्रीष्टयोद्भूता ७
युष्माकं मनसां बुद्धोनाञ्च रचां करिष्यति । हे भ्रातरः शेषे कथयामि ८
यद्यत् सत्यम् आदरणीयं निर्धनं न्याय्यं हितदायकं सुखात्तश्च, अन्यद्
तादृशं किञ्चन कर्म वा प्रशंसनीया कथा यदि तिष्ठति तर्हि तत्र
मनो निधत्त । यूयं मम सन्निधौ यद्यद् वृष्टा श्रुत्वा त्रिचिन्ता च मृहीत- ९
यन्तः तदनुसारेण व्यापारं कुरुत तस्मात् ज्ञान्तिदायक ईश्वरो युष्माकं
बुद्धौ भविष्यति ।

पूर्वं मां प्रति युष्माकं मनोनिधानम् आसीद् इति सत्यं किन्तु सुयोगो १०
वासीत्, इदानीं युष्माकं सा चिन्ता यत् पुनरुपातिष्ठत् तत्राहं प्रभौ
परमाह्लादितोऽभवम् । अहं दैन्यकारणाद् स्तां कथां कथयामि तत्र ११
यतो यथा कथासिद्ध्यवस्थया निष्ठामि तदवस्थावामेव तुष्टः स्थातुं
त्रिचिन्तोक्षि । दरिद्रतां भोक्तुं शक्नोमि प्रचुरम् ऐश्वर्यं भोक्तुं शक्नोमि १२
यत्र कुत्रापि स्त्राणे वा यस्यां कस्यासिद्ध्यवस्थायां भवेयं प्रभूतम् आहारम्

- १६ अनाहारस्य प्रचुरम् ऐश्वर्यं दैन्यस्य भोक्तुं श्रितितोऽभवम्। भक्षं प्रकिदाता
 १७ यः स्त्रीष्टस्य साहाय्येन सर्व्वाणि कर्तुं शक्नोति। किन्तु यूयं मम दैन्यस्य
 १५ समर्थे उपकृत्य उत्तमं कर्म कृतवन्तः। हे फिलिपीयलोका अहं यदा सुसं-
 वादं प्रचारयितुं प्रथमं भाकिद्वनिथां प्रति याचाम् अकरवं तदा युष्मान्
 विनान्यसमाजेन बहु दानादानयो मम कोपि सम्बन्धो नासीत्, इति यूयं
 १६ जानीत। थिमलनिकीनगरे मम स्थितिममर्थे यूयं मम दीनताकारणाद्
 १७ एककलो नदि द्वि दीनं प्रेषितवन्तः। अहं यद् युष्मानो दानं प्रार्थये तदा
 १८ किन्तु युष्माकं साभजनकं फलं प्रार्थये। किन्तु मम कस्याप्यभावो नास्ति
 सर्व्वं प्रचुरम् आस्ते, ईश्वरस्य प्राप्तं तुष्टिजनकं सुमन्त्रिणैवेद्यस्वरूपं यद्
 १९ द्रव्यं युष्माभिरिपाकृदितेन प्रेरितं तत् प्राप्याहं सम्पूर्णं प्राप्ते। ममेश्वरः
 स्वविभवस्य धनानुसारतः स्त्रीष्टयोश्चैना युष्माकं सर्व्वे प्रयोजनं मिदं करि-
 २० श्यति। सर्व्वदास्माकं पितुरीश्वरस्य धन्यवादे भवतु। इति॥ योश्च-
 २१ स्त्रीष्टस्यैकैकं पवित्रजनं नमत मम सङ्गिभ्रातरौ युष्माभ्यं नमः कुर्वन्ति।
 २२ अपरं सर्व्वेषां पवित्रलोकानां विशेषतः कैसरस्य परिजनानां नमस्कारं
 २३ जानीत। अस्माकं प्रभो र्थीष्टस्त्रीष्टस्यानुग्रहे युष्मान् प्रतिभूयात्। इति।

कलसिनः प्रति पौलस्य प्रेरितस्य पत्रम्।

१ प्रथमोऽध्यायः।

१ सङ्कलाचरकं २ कलसीयलोकानां विश्रामनिमित्तं पौलस्य धन्यवदनं ३ तेषां
 पारमार्थिकसङ्कल्पार्थं सस्य प्रार्थना स्त्रीष्टकोशरत्नस्य प्रकाशं तात् प्रति स्त्रीष्टसा-
 नुग्रहः ४ सुसंवादं प्रचारयितुं पौलस्य तदनुपपत्तिश्च।

- १ ईश्वरस्येकानुसारात् पौलसामा योश्चस्त्रीष्टस्यैकः प्रेरितः तिम-
 थिनामास्माकम् एको भ्राता च कलसिनगरनिवासिनः पवित्रान् स्त्रीष्टे

विश्वामित्रो भ्रातृन् प्रति पञ्च लिखतः । अस्माकं तात ईश्वरः प्रभु र्षीष्टु- २
खीष्टस्य युष्मभ्यम् अनुग्रहं प्राप्तिञ्च क्रियास्वाम् ।

यूयं पूर्वं सुसंवादस्य सत्यवाक्येन स्वर्गे बद्धितस्य प्रत्याश्रितस्य च १
सुखस्य कथाम् अष्टाश्रुत तेन ख्रीष्टयोशौ युष्माकं विश्वामित्रस्य पवित्रलोकाणां
प्रेक्षो हृत्तामन् श्रुत्वा वयं युष्मन्निमित्तम् अस्माकं प्रभो र्षीष्टुख्रीष्टस्य ४
पितुरीश्वरस्य धन्यवादं कृत्वा सर्वदा प्रार्थयामहे । स सुसंवादो यद्वद् ५
युष्माकं भूमौपि समुपातिष्ठत् तद्वत् प्रायेण सर्वजगज्जनानां भूमौपिपि
समुपातिष्ठत् । अपरं ते श्रुत्वा सत्यतयेश्वरीयानुग्रहस्य प्राप्त्यात् यथा ६
युष्माकं फलम् अजायत तथा प्रायशः सर्वजगज्जनानां फलम् जायते ।
अपरम् इपाक्रनामास्माकं प्रिय एकः सहृदामो युष्माकं कृते ख्रीष्टस्य ७
विश्वामित्रः सेवक आसीत् स तं युष्मान् अशिक्षयद् युष्माकं पारमार्थिकं ८
प्रेमास्मान् अज्ञापयत् ।

यदारभ्य वयं तां सुवार्ताम् अष्टाश्रुत तदारभ्य युष्माकं कृते प्रत्यहं प्रार्थ- ९
यितुं न निवृत्तवन्तः ; अपरं यूयं यथा सकलज्ञानेन पारमार्थिकबुद्ध्या च
ईश्वरस्याभिमतोऽन्यैः सन्तुष्टोऽन्यैः भवथ, यथेश्वरस्य तत्त्वज्ञानेन बुद्धिं प्राप्य १०
सकलसत्त्वकर्षणं फलेन फलवन्तो भूत्वा प्रभो र्षीष्टेन सर्वभक्तोपजनकेन-
आचारेण पटवो भवथ, यथा चेश्वरस्य महिमयुक्तशक्त्यनुसारत आनन्देन सार्द्धं ११
सर्वमहिष्णुतां धैर्यावलम्बमश्न कृत्वा सर्ववैलैर्बलवन्तो भवथ, तदर्थम् इत्या-
काङ्क्षां कुर्वः । अपरञ्च तेजः स्थितानां पवित्रलोकाणाम् अधिकारं भोक्तुं १२
अस्मान् योग्यान् अकरोत् यः पिता तस्य धन्यवादं कुर्वः । यतः सोऽ- १३
स्मान् अन्धकारस्य शासनाद् उद्धृत्य निजप्रियपुत्रस्य राज्यस्थान् प्रजाः
अकरोत् तस्य रक्तेन वयं परिचारं, अर्थात् पापमोचनं प्राप्तुमः । सोऽष्टाश्रुत् १४
ईश्वरस्य प्रतिमूर्तिः सकलसृष्टीनाम् आदिकर्ता । अपरञ्च विंहा- १५
सर्गं वा राजत्वं वा प्रभुत्वं वा पराक्रमा वा, स्वर्गस्थितं मर्त्यस्थितं १६
वा भवेत् दुष्टम् अदुष्टं वा भवेत् यद्यत् पदं वस्तु वास्ते सर्वं तत्कर्मकं तस्य
कृते सृष्टम् अभवत् । स सर्ववस्तुनाम् आदिः सर्वेषां स्थितिकारकश्च १७

१८ अपरस्तु यथा सर्वथा तस्य प्राधान्यं जायते तदर्थं स आदिः स्थानान्
 १९ प्रथमतः उत्पितस्तु भूत्वा समाजकलेवरस्योक्तमाङ्गस्वरूपोऽभवत् । अतः
 २० तस्मिन् सर्वसम्पूर्णत्वं लिखितं तत् पितुरभिमतं । अपरं स्वेन साङ्गं तद्वारा
 सर्वेषाम् अर्थात् स्वर्गमर्त्यस्थितानां मेखनं कर्तुं तस्य कुशल्य रत्नेन सन्धिं
 २१ कृतवान् । अतएव पूर्व्यं वापकरणाद् ईश्वरपराङ्मुखा मनःसु तस्य रिपवः
 २२ साध्वं ये दूर्यं तान् युष्मान् स्वस्थभावात् पवित्रान् निष्कलङ्गान् निर्दोषान्
 उपस्थापयितुं स्त्रीष्टस्य मांसपिण्डशरीरस्य मरत्नेन स्वेन साङ्गं मेखनं
 २३ कृतवान् । अपरस्तु दूर्यं यं सुसंवादम् अग्रीष्ट, यस्य स्वर्गाधः स्थितान् प्रायेण
 सर्वजगज्जनान् प्रति प्रकाशितोऽभवत्, यस्य च प्रकाशक एकः पौलोद्,
 तस्य सुसंवादस्य प्रत्याशातो निश्चलाः सन्तः स्त्रीष्टस्य धर्मे बहुमूलाः
 स्त्रिरास्य भूत्वा तिष्ठत ।

२४ इदानीम् अहं युष्माकं हृते निजदुःखेऽध्यानन्दं करोमि तस्या
 स्त्रीष्टस्य क्षेत्रभागस्य या न्यूनतासीत् ताम् अहं तस्य शरीरभमाजस्य
 २५ हृते निजशरीरेण सम्पूर्णं भुञ्जे । पूर्व्यम् ईश्वरस्य यद् वाक्यम् अर्थाद्
 यन्निगूढं वाक्यं पूर्व्यं पूर्व्यपुरुषाणां समीपं अप्रकाशितम् आसीत् तद्
 २६ इदानीं पवित्रलोकानां सन्निधौ प्रकाशितम् अभवत् तथेश्वरस्य
 वाक्यं प्रचारयितुं युष्मन्निमित्तम् ईश्वरदत्तपदानुसारतोऽहं तस्य समा-
 २७ जस्य सेवकोऽभवम् । अपरम् अन्यदेशेषु यन्निगूढवाक्यस्यातिशयश्रेष्ठतां
 युष्मान् ज्ञापयितुम् ईश्वरोऽभ्यलपत् तस्य निगूढवाक्यस्य फलस्वरूपे
 २८ युष्माकम् अन्तरे विभवस्य प्रत्याशाजनकः स्त्रीष्टोऽभवत् । अतएव स्त्रीष्ट-
 योद्गुणा विद्वद् एकैकं मानुषं तस्य समीपं उपस्थापयितुं वयम् एकैक-
 जनाय चेतनां सर्वप्रकारज्ञानजनकम् उपदेशस्तु दत्त्वा तदीयां कथां
 २९ प्रचारयामः । अपरं तस्मिन् मथा बलवत्स्वरूपेण सफलक्रियाकारी तस्य
 यः पराक्रमः, तेनाहमपि महायत्नेन परिश्राम्यामि ।

१ द्वितीयाध्यायः ।

१ स्त्रीदधर्मे स्थातुं तान् प्रति प्रोक्तस्य विवेकः = निरर्थककापयविद्यया निवेधः
 ११ विषयकृतार्था योजानिवेधः १० सांसारिककर्मसूत्रं सानुसारं विविधं तत्तुं
 विवेदनम् ।

युष्माकं सायदिकियासमाजस्य मम मुखादर्शिनां सर्वलोकानाञ्च १
 स्त्री मम कियान् क्षेत्र इति किञ्चिद् युष्मान् आपयितुम् इच्छामि
 तस्मात् ते पितुरीश्वरस्य स्त्रीष्टस्य च निगूढवार्क्यं स्त्रीष्टस्य सर्वसम्पूर्णं २
 ज्ञानधर्मं प्राप्य प्रेक्षा बद्धाः सन्तो मनःसु जगन्निष्कृता भविष्यन्ति ।
 तन्मन्त्रानुवृत्तिरूपं बद्धम् तत् सर्वं स्त्रीष्टे गुप्तम् आस्ते । अतएव कथयामि ३
 युष्मान् कोपि प्रियास्वापं कृत्वा न भ्रमयेत् । अहं यद्यपि शरीरेण युष्माभिः ४
 साक्षात्कृतो न तिष्ठामि तथापि मनसा युष्माकम् अस्मात् तन् तिष्ठामि ५
 स्त्रीष्टे युष्माकं सरीतिम् विश्वासस्वैर्यञ्च दृष्ट्वानन्दामि । यूयं यद्वत् ६
 प्रभुं श्रीशुश्रीष्टम् अधरीष्ट तदनु रूपम् आचरत । स्त्रीष्टे बद्धमूला ७
 पयितास्य भूत्वा तस्य धर्मं स्त्रिरा भवत, तथा प्राप्तोपदेशानुसारत
 ईश्वरस्य धन्यवादं कृत्वा तस्मिन् बद्धिंष्णवो भवत ।

सावधाना भवत सांसारिककर्मसूत्रानुसारेण गुरुवार्क्यं प्रमाणं इत्वा ८
 स्त्रीष्टधर्मविद्वद् निरर्थककापयविद्यया कोपि युष्मान् न भ्रमयेत् ।
 यस्मात् स्त्रीष्टस्य सम्पूर्णरूपेणैश्वरत्वम् आस्ते, तथा च निखिलराज्यस्य ९
 पराक्रमस्य च मस्तकस्वरूपः, तेन यूयं सिद्धा भवथ । अपरं शारीरिक-१०
 कापयसमूहद्वारेण, अर्थान् स्त्रीष्टस्य लक्ष्मेदेन यूयम् अहस्तकृतत्वकृदिनो ११
 जाताः । अपरञ्च मज्जनेन स्त्रीष्टेन बद्धं ज्ञानाभ्यासिनो भूत्वा आशा-१२
 नात् तस्मात्पापकसेश्वरस्य पराक्रमे विश्वस्य स्त्रीष्टेन संहिता उत्थापिता
 अभवत् । तथा पापेन शारीरिकलक्ष्मेदेदस्यवस्थया च स्तुतानां युष्मा-१३
 कम् सर्वथापि पापानीश्वरः परिचम्य तेन सच्च युष्मान् सजोवान् सक-
 रान् । अपरम् अस्माकं रिपुस्वरूपो यो हस्तलिखितो विधिः, तम् अस्माकं १४
 ज्ञानान् नीत्वा कुत्र विद्ववान् । तेन प्रधानं पराक्रमिणं भूतमर्चं संदस्य १५
 ज्ञाय ज्ञेयं इति ब्रह्मेन तान् समकाशम् अस्मज्जयत् ।

- १६ खाद्याखाद्ये पेयापेये उत्सवः प्रतिपत् विश्रामवारश्च सर्वेभ्योऽपि कमपि
१७ युष्माकम् उपर्यधिपतितं मा कारयत। यतः स्वर्षं वस्तु यः स्त्रीष्टस्य
भाविनि कार्ये एतानि सर्वेषां केवलप्रतिविम्बस्वरूपाणि जातानि।
१८ अपरश्च नक्षतां दूतानां सेवकस्य हस्ता सांसारिकेषु मनसा मुधा
गर्हितो भूत्वाऽदृष्टस्य चर्चां करोति तथा यस्मात् सर्वस्यन्त्रिभिः शिरा-
१९ भिस्तु सर्वं शरीरं संयुक्तं प्रतिपादितस्य भूत्वा महादृष्ट्या दृष्टिम् एति
तं मस्तकस्वरूपं स्त्रीष्टम् अमान्यं करोति यो जनः स युष्मान् फलेन
मा वक्ष्येत्।

- २० यदि यूयं सांसारिकक्रियासूत्रे स्त्रीष्टेन सार्द्धं नियध्वे तर्हि
२१ भुक्त्वाचात् नष्टानि यानि द्रव्याणि तानि मा स्पृशत मा भुञ्जीध्वं मा
२२ गृहीत मानुषाणां योयं विधिराज्ञा च सांसारिकलोकादिव कथं नद्व-
२३ जिगो भवथ। स विधिः शरीरपोषणार्थम् आदरणीयो न भवति किन्तु
स्त्रीष्टाभङ्गमेव नक्षतया शरीरकल्लोशेन च ज्ञानवत् प्रकाशते।

२ दृष्टीवोभासः।

१ सर्वस्वस्त्रीष्टोपरि मनो निधत्तु वैकल्य विनश्यः ४ पापदमनार्थं नानावर्ण-
कर्मकरणाद्यैः निवेदनं १८ स्त्रीष्टस्यो वैकल्यं मातापित्रोः दीप्त्या प्रभूत्वाच्च
कर्तव्यमर्थनिर्णयः।

- १ यदि यूयं स्त्रीष्टेन सार्द्धम् उत्थापिता अभवत तर्हि यत्रेश्वरस्य
२ दक्षिणपार्श्वे स्त्रीष्ट उपविष्टः, तत्रस्य द्रव्याणामन्वेषणं कुरुत। पृथिवीस्थ-
३ द्रव्येषु मन आसक्तम् अकुर्वन्त उपरिस्थद्रव्येष्वासक्तं कुरुत। यतो यूयं
सृता अभवत तथा स्त्रीष्टस्य समीपे युष्माकं परमायुरीश्वरेण नृपम् आसीत्।
४ अतएवास्माकं परमायुः स्वरूपो यः स्त्रीष्टः स यदा प्रकाशितो भविष्यति
तदा यूयमपि तेन सार्द्धम् ऐश्वर्येण प्रकाशिता भविष्यथ।
५ अपरं यूयं वेद्यागमनम् अशुचिक्रिया अनुसितस्त्रेहः कुत्सिताभिसाधो
देवपूजास्वरूपो लोभः पृथिव्याम् इन्द्रियाणाम् एतानि कार्याणि विना-
६ भवत। एतेभ्यः कर्तव्यं आज्ञासहिजो लोकान् प्रति ईश्वरस्य क्रोधः
७ फलवान् भवति। पूर्वं यूयमपि तैः सार्द्धं कालं यापयित्वा तेषु व्यापार-

कृतवन्तः, किन्निदानीं क्रोधो रागो विषादा दुर्मुखाता तुल्येभ्यः ८
 कुम्भितालाप एतान् सर्वान् दूरीकुरुत । अपरञ्च युष्माकम् एको ज्यो- ९
 त्स्वकर्म प्रति स्वपाकथा न कथयतु ; यतो यूयं कर्मणा सार्द्धं पुरातन- १०
 सभावं परित्यज्य सृष्टिकर्तुः प्रतिमूर्त्यनुसारतो ज्ञानेन पुनर्निर्मितो यो
 ब्रह्मिणः सभावं सृष्टोतवन्तः । तेन नवीनसभावेन युष्माकं मध्ये ११
 यिऊदो वा भिक्षुदेशो वा त्वक्छेदो वात्सक्छेदो वा ज्ञेयो वा स्तुथीयो
 वा स्वाधीनो वा पराधीनो वा एतेषां कस्यापि कोपि विज्ञेयो नास्ति किन्तु
 सर्वेषु सर्वं स्वीकृतवाच्यं । अतएव ईश्वरस्य मनोनीतलोका इव पवित्राः १२
 प्रियाश्च भव्या, अन्तरे दयानुग्रहो नयता मृदुता धैर्यम् शनैः सर्वं विभू-
 बिता भवत । यूयम् एकैकस्याचरणं सद्बुधं परस्परम् अपराधस्य चमर्ध्वः १३
 वस्तुतस्तु यदि केनचित् सह कस्यचिद् विवाद उपनिवृत्तिं तर्हि स्वीष्टो
 यथा युष्मान् अक्षमत यूयमपि तथा कुरुत । विशेषतः सिद्धिजनकेन १४
 प्रेमवन्धनेन बद्धा भवत । अपरम् ईश्वरेण दत्ताया यस्याः शान्ते निमित्तं १५
 यूयम् एकस्मिन् शरीरे समाकृता अभवत सा शान्तिं युष्माकं मनःसु
 विराजतां, तथा यूयं कृतज्ञा भवत । अपरं स्वीष्टस्य वाक्ये सम्पूर्णरूपेण १६
 युष्माकम् अन्तःकरणेषु स्वेयान्, तथा गीतैर्गानैः पारमार्थिकसंकीर्तनैश्च
 परस्परं निखिलज्ञानम् उपदिश्य मन्त्रयित्वा च युष्माकं मनसा प्रभुम्
 उद्दिश्य गायत । अपरञ्च यूयं काचित् वाचिकं वा यद्यत् कर्म कुरुय १७
 पितुरीश्वरस्य धन्यवादं कुर्वन्तः प्रभो यांश्चिर्गोष्ठा तत्सम्पादयत ।

हे योषितो यूयं प्रभो विधिना स्वामिनो वयसा भवत । हे स्वामिनो १८
 यूयं स्वीयस्वीयभाष्यां पुरुषवाक्यं मोक्षा ताभिः सार्द्धं प्रेमकुरुत । हे बालका १९
 यूयं सर्वकार्येषु पित्रोराज्ञां पालयत यत एतत् कर्म प्रभोः सन्तोषजनकं २०
 भवति । हे पितरो यूयं स्वीयस्वीयवासकानां क्रोधं मा जनयत नो चेत् २१
 तेषां मनोभङ्गो भविष्यति । हे भव्या यूयं केवलं समर्प्य मनस्तुष्टिजनकं कर्म २२
 न कृत्वा, ईश्वराद् भीता, अन्तःकरणार्माधारत्वेन सर्वत्र युष्माकम् ऐहिक- २३
 प्रभूतान्मां साक्षां पालयत । अपरं प्रभोः सकाशात् स्वर्गाधिकारकृतं २४

प्राप्ताम इति विदिता यूयं यत् कर्म कुर्वथ तत् मानुषम् उद्दिष्टं न
 कृत्वा प्रभुम् उद्दिष्टं प्रपुष्पमनसा कुरुत, अस्माद् यूयं प्रभोः स्त्रीष्टस्य चेर्वा
 २५ कुरुथ। किन्तु यो जनोऽविहितं कर्म करोति सद्यः स्त्रीयाविहितकर्मणः
 २६ प्रतिफलं प्राप्स्यति तत्र पक्षपातो न भविष्यति। अपरञ्च हे अधिपतयः
 स्वर्गे युष्माकम् एकोऽधिपति विधीते, इति विश्वास निजदासान् प्रति
 वचार्थम् उचितञ्च व्यवहरणं कुरुष्वम्।

॥ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्तितुं सांसारिकलोकानां समीपे सावधानतया जागरितुञ्च
 निवेदनं ७ भास्यमेषु युष्माकं नमस्कारप्रेषणञ्च ।

- १ यूयं प्रार्थनायां नित्यं प्रवर्तध्वं धन्यवादे कुर्वन्तस्त्वय जायतस्तिष्ठत।
- २ अपरं स्त्रीष्टस्य यस्मिन्लूवाक्यकारणाद् अहं ब्रह्मोऽभवं तद् वाक्यं प्रका-
- ३ रयितुम् ईश्वरो यथास्माकं कृते प्रचारणस्य द्वारं मोचयति; अपरम्
- ४ अहं कर्त्तव्यामुसारेण यथा तत् प्रचारयितुं शक्नोमि, तदर्थं यूयं अस्माकं
- ५ कृते प्रार्थयध्वम्। अपरम् असमाजीयलोकानां यस्मिन् यो ज्ञानस्याचरणं
- ६ कृत्वा समर्थं सफलं कुरुत। अनुग्रहसत्त्वेन युष्माकम् आत्मापः सर्वदा
- आस्तादयुक्तो भूयान् अपरञ्च एकैकजनाय यदुत्तरं दातव्यं तज् जानोत।
- ७ मम प्रियो भ्राता सद्यदायस्य तुलिकनामा यः स्त्रीष्टे कृतविश्वासः
- ८ सेवकः स मदीयं सर्वं युष्मान् ज्ञापयिष्यति। यूयं कीदृश आधे इति
- ज्ञातुं तथा युष्माकं मनांसि साम्प्रयितुञ्च तम् अनोपिमनामानं युष्माकं
- ९ विश्वास्त्रं प्रियं भ्रातरञ्च युष्माकं सन्निधिं प्रेषितवान् अचत्वां सर्ववार्त्ता
- १० युष्मान् ज्ञापयिष्यतः। वर्णव्वाभागिनेये यस्मिन् मार्के यूयम् एताम्
- आज्ञां प्राप्ताः स यदि युष्माकं समीपे उपतिष्ठति तर्हितं गृहीतः, तच्चा
- सद्यःक्रेयं च आरिस्तास्त्री युस्मन्नामा विस्वातो यिमुञ्च, एते सर्वे लक्ष्मिदि-
- ११ सेका इत्यस्मिन् पक्षे युष्मान् नमस्कारं ज्ञापयन्ति। केवलम् एते कर्त्त-
- पयजना ईश्वरस्य राज्यनिमित्तं मम सहाया भूत्वा मम शान्तिकारका
- १२ अभवन्। अपरञ्च यथा यूयम् ईश्वरस्य सर्वेभ्यः सिद्धाः सम्पूर्णं भवन्

तिष्ठत्यतदर्थं यत्नेन प्रार्थयते युष्माकं य एको जनः स्त्रीष्टस्य दास इकाभ्योः
 ४ युष्मभ्यं नमः करोति । ४ जनेो युष्माकं स्नायदिक्रिया-स्थिरापत्ति- १३
 समावीचलोकाणां हिताय कीदृज उद्योगी तत्रार्थं सखी विधे । अपरञ्च १४
 लूकनामा मिथश्चिकित्सको दीमाञ्च युष्मभ्यं नमः करोति । तथा १५
 स्नायदिक्रियाप्रवासिनो भ्रातृन् मुन्यं तस्य गृहस्थितं समाजस्य नम-
 स्कारं प्रापयत । अपरञ्च युष्माभिरेतत्पत्रं पठितं सति तत्पत्रं पठितुं १६
 स्नायदिक्रियोभ्यो दायिष्यते तथा स्नायदिक्रियान् प्रति यत्पत्रं तत् सूय-
 मपि पठिष्यथ । अपरं यत् सेवनपदं प्राप्तवान् तत् धनधान्यतया साधयन् १७
 कथमेता आर्खिष्यकं वदत । अहं पौलः स्वहस्ताक्षरेण युष्मान् नमस्कारं १८
 ज्ञापयामि ; यूयं मम बन्धनं क्षरत ; युष्मान् प्रत्यनुग्रहे भूयात् । इति ।

धिसलनीकिनः प्रति पालस्य प्रेरितस्य प्रथमं यत्रम् ।

—+—

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ धिसलनीकिनां प्रत्ययप्रत्याङ्गाप्रेमाचरणस्य प्रथमं यत्रम् ।

पौलभिक्षान्तिमथिनामान्तल्लयोजनाः पितुरीश्वरस्य प्रभो श्री- १
 स्त्रीष्टस्य चाश्रितधिसलनीकोयसमाजं प्रति पत्रं लिखन्ति ; अस्माकं
 पितुरीश्वरः प्रभु श्रीश्रीश्रीष्टस्य युष्मान् प्रति शान्तिम् अनुग्रहञ्च क्रियात् ।

हे प्रियभ्रातरौ यूयम् ईश्वरस्य मनोनीता अभवत, इति विज्ञाय २
 अस्माकं पितुरीश्वरस्य साक्षात् प्रभौ श्रीश्रीश्रीष्टे युष्माकं विश्वासेन यत् ३
 कार्यं प्रेषा यः परिश्रमः प्रत्यागता च यद् धैर्यं तत् स्मृत्वा नयं स्वीयं
 प्रार्थनायाः समये युष्माकं नामान्युच्चार्य युष्माकं सर्वेषां हृते नित्यम् ४
 ईश्वरस्य धन्यवादं कुर्वे । यतोऽस्माकं सुसंवादो युष्मान् प्रति केवलं वाक्य- ५
 मात्रं न भूत्वा इतिविशिष्टः पवित्रेणात्मना युक्तो वरप्रमाणसम्पन्नित्वाभ्यन्-

६ वचनम् युष्माकं मये स्तिता युष्माकं स्तिता यादृग् व्यवहृतमनन्तरं
 • युष्माभिरश्नामि ; तथा धूममपि वज्रक्षेत्रभोगेन पवित्रेष्टात्मना इष्टान-
 न्त्वेन च वाक्यं परिशुद्धं, अस्माकं प्रभोऽस्मानुकारिणो भूत्वा मार्किट्मिना-
 • स्थापितेन्द्रयोः स्तितानां सर्वविश्वासिनां दृष्टान्तस्वरूपा अभवत् । अपरं
 मार्किट्मिनास्थापितेन्द्रयोः युष्माभिः प्रभो वाक्यं प्रचारितम् आस्ति तत्
 केवलं नहि प्राप्तेः सर्वेषु :स्थानेष्वेव युष्माकम् ईश्वरे विश्वासस्य कथा
 व्याप्ताभवत् इत्युत्तराणां युष्मासु अस्माकं कथा अपि कथायाः कथनं
 ८ प्रयोजनं नास्ति । युष्माकं सन्निधौ वयं कथं समुपस्थिताः, अपरं कथं
 १० धूमम् श्रमरस्य सद्यस्तेश्वरस्य सेवनायै तथा यं आशानाद् ईश्वर उद-
 स्थापयद् अथाद् भाविकोधाद् अस्माकं रत्नक ईश्वरस्य पुत्रो यो योऽपि
 सास्य स्वर्गाद् आगमनापेक्षार्थं यूयं प्रतिमाया विमुखीभूतेश्वरं प्रति
 परावर्त्तन्, एताः सर्व्वाः कथास्तैः प्रकाशयन्ति ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यौक्तेन केन प्रकारेण विश्वमोक्षिनां सन्निधौ सुखंवाद् प्रकाशितोऽभवत्
 तदास्थानं १३ ते कथं वृषभाचारं गृहीतवन् इत्यस्य कथनं १७ तान् वाचान्
 कर्तुं यौक्त्येष्टा च ।

१ हे भ्रातरौ मम युष्माकं निकटागमनं मुधा ■ जातम् इति यूयं जानीथ ।
 २ अपरं वयं पूर्वं फिलिपीयनगरे नामाप्रकारदुःखम् भ्रममानस्य सहमाना
 ईश्वरेणात्तोभं प्राप्य वज्रक्षेत्रेण निर्भयम् ईश्वरस्य सुखंवाद् युष्माकं
 ३ समीपे प्राचारयाम तदपि यूयं जानीथ । वयं भ्रान्त्या वाऽपि किञ्चित्
 ४ वस्तुनया वा युष्मान् गोपादिशाम । किन्त्वैश्वरेण परीक्षितेष्वस्मासु जेन
 रूपेण सुखंवाद् समर्पितोऽभवत् तदनुसारतो मानुषाणां तोषजनका
 न भूत्वा अस्माकम् अन्तःकरणपरीक्षकेश्वरस्य तुष्टिजनका भूत्वा
 ५ प्रचारयामः । वयं कदापि मनोरक्षणस्य कथां कथयित्वा हृत्-
 क्लेशं क्षोभम् आच्छेदं नाकुर्वन् तस्य यूयं जानीथ तथा तनेश्वरेऽपि
 ६ वाक्यं विद्यते । अपरं वयं मानुषाणां युष्मानो वा कदाचित् अन्त्यतोऽपि
 सन्तर्जनं न चेष्टामहे तथापि स्नान् स्त्रीद्वयं प्रेरितान् विज्ञातु वयं युष्मा-

कम् उपरि भारं न्यसितुम् अत्रच्छान् ; किन्तु युष्माकं समीपे नृदुर्भावो ७
 भूत्वा यथा काचिन् माता मिष्टम् प्रतिपालयति तथा वयं युष्माकं
 मङ्गलाकाङ्क्षिणो भूत्वा केवलम् ईश्वरस्य सुसंवादं दातुं नहि स्वीयस्वीय- ८
 प्राप्ताम् अपि दातुं सममन्वामहि, यतो घूयम् अस्माकं प्रियपापाश्च-
 म्भवाः । हे भ्रातरो युष्माकारणाद् वयं कतिपरिग्रमान् क्षेत्रभोगीश्च ९
 क्षमयन्तो युष्माकं कष्टाण्युपरि भारं न न्यसितुं केन प्रकारेण दिवानिशं
 परिग्रम्य युष्माकं समीप ईश्वरस्य सुसंवादं प्राधारयाम तद् घूयं
 स्मरत । अपरञ्च विश्वामिनो युष्मान् प्रति वयं कीदृक्पवित्रत्वेन यथा- १०
 र्थमेव निर्दोषत्वेन वाचरितवन्त एतस्मिन् घूयम् ईश्वरस्य साक्षिण
 आभ्ये । अपरञ्च यदत् पिता वाचकान् उपदिशति तदद् स्वीय- ११
 राख्याय विभवाय च युष्माकम् आज्ञाता य ईश्वरस्तथोपयुक्तम् आया- १२
 रम् आपरितुं वयमपि युष्माकम् एकैकजनाय साम्बनोपदेशाञ्चा दत्त-
 वन्तः वा एता इति यूयं जानीथ ।

यस्मिन् समये यूयं मम मुखाद् ईश्वरस्य वाक्यम् अशृणुत तस्मिन् १३
 समये मानुषाणां कथावत् तदगृहीत्वा विश्वामिनां युष्माकं सर्व-
 कार्यवाधकं यद् ईश्वरस्य वाक्यं तत् सद्यं विश्वाय गृहीतवन्त इति-
 कारणाद् वयं नित्यम् ईश्वरं धन्यं वदामः । हे भ्रातरो यूयं विजृम्भीय- १४
 देशस्नानां स्त्रीपुत्रीशृङ्गम् आश्रितागाम् ईश्वरस्य समाजलोकानाम्
 अनुकारिणोऽभवत, अपरं ते यदद् विजृम्भीलोकैभ्यः, तदद् घूय-
 मपि स्वदेशीलोकैभ्यो दुःखम् अभुञ्जध्वं । अमी विजृम्भीनः प्रभुवीशृङ्गं १५
 भविष्यद्वादिनश्च दत्तवन्तः, अपरम् अस्मानपि ताडितवन्तः, अपरम् ईश्व-
 रस्यासक्तौषजमर्कं सर्वमानवानां विपरीतम् आपारं कृत्वा भिक्षुदे- १६
 शिनां परिचाणार्थं सुसंवादं प्रचारयितुम् अस्मान् निषिध्य स्वीयस्वीय-
 पार्थ समूहे दत्तवन्तः, किन्तु त्रैये तान् प्रति कोपः फलवान् भविष्यति ।

हे भ्रातर आन्तरिकभवेन नहि किन्तु बाह्यभावेन कियत्काशं १७
 युष्माभिः सह विच्छेदाद् युष्माकं मुखानि ब्रूतुं वयम् अध्याकाङ्क्षया

१० वड् कथितवन्तः । अपरं त्रैतानाक्षाकं विज्ञे न भवति वयं विज्ञेयः
१६ पौलोहं द्विरकल्लो वा युष्माकं समीपं उपास्मास्वम् । अक्षाकं
यत् प्रत्याशा वानन्दो वा स्नाघाकिरीटं वाष्माकं प्रभो यथास्त्रीहृत्पा-
गमनकाले तस्य साक्षात् तत् किं यूयं नहि । अयम् यूयम् अक्षाकं गौरवा-
नन्दस्वरूपा भवथ ।

१ त्रैलोक्योपधासः ।

१ नाम् चान्वयितुं तिमयेः प्रेषणं, तिमयो प्रत्याजते सर्वा नामानुया पौकख वच-
वाद् प्राथमा च ।

१ यदा वयं पुनर्धैर्यम् अवलम्ब्य स्थातुं नाशकुम् तदा आधिनीनगरे
२ निनियुक्ताः स्थातुम् उचितम् अनुध्यामहि । अपरम् अक्षाकम् अनेन क्षेत्रेन
३ युष्माकं यथा कोप्युदिग्रे न भवति तदर्थं युष्माकं विश्वासे सात्वर्त्ता
दातुं युष्मान् स्वस्थान् कर्तुंश्च स्त्रीहृत्पासुसंवादप्रचारणे मम सहायो भ्राता
४ ईश्वरस्य सेवको यस्मिन्निमित्ते युष्माकं समीपं प्रेषितवन्तः । वयं यद्
इतस्मिन् क्षेत्रे नियुक्ता आस्महे तद् यूयं जानीथ, अपरम् अक्षाकम् यथा
दुर्गतिं घटिष्यते, इमां कथां युष्माकं समीपे स्थितिकाले वयं युष्माभ्यं
५ कथितवन्तः, तावन्नमेवाभवत् तदपि यूयं जानीथ । तथापि परीक्षकेन
युष्मासु परीक्षितेषु चेद् अक्षाकं परिश्रमो मुधा भवतीत्याशङ्कया धैर्यम्
६ अवलम्बितुम् अक्षताः सन् युष्माकं विश्वासे वेदितुं तं प्रेषितवान् । इदानीम्
असौ तिमयि युष्माकं समीपात् प्रत्यागत्य युष्माकं विश्वासस्य प्रेषण
कथाम् अपरं वयं यथा युष्माकं दर्शनाकाङ्क्षिणो यूयमप्यस्मान् साक्षात्
कर्तुं तथैवाकाङ्क्षितो भूत्वा सन्ततम् अस्मान् स्मरथ, एताः स्मृताः शुभ-
७ वार्तासु कथितवान् । हे भ्रातरो युष्माकं तेन विश्वासेन वयं सर्वे दुःखे
८ क्षेत्रे च युष्माकारणात् सान्त्वनायुक्ता भवामः, अतो युष्मासु प्रभोराश्रये
९ सुस्थिरेषु स्थितेभ्यधुना वयं जीवामः । वयम् ईश्वरस्य साक्षाद् युष्मासु
नामाप्रकारानन्दैरानन्दयुक्ता भवामः, तस्माद् युष्मादर्थम् ईश्वरस्य सन्निधौ
१० पुनरपि कियतो धन्यवादान् कर्तुं नृक्षामः । युष्माकं विश्वासे यद् अस्मिद्

विद्यते तत् सिद्धं कर्तुं युष्मान् वाचात् कर्तुं क्व हि वाग्विभक्तम् अतीव
 प्रार्थयामहे । अस्माकं तात ईश्वरोऽस्माकं प्रभु र्गोशुखीष्टस्य युष्मान् ११
 प्रत्यस्माकं नमनयत् सुमर्मा करोतु । अथरक्ष यदास्माकं प्रभु र्गोशु- १२
 खीष्टः सखीः पवित्रलोकेः सार्द्धम् आगमिष्यति तदास्माकं पितुरीश्वरस्य
 आवात् पवित्रतया युष्माकं मर्माणि यथा निर्दोषत्वेन स्मिराणि करोति,
 तदर्थं युष्मान् प्रत्यस्माकं यादृशं प्रेम विद्यते प्रभु युष्माकम् एकैकजनं प्रति १३
 सर्वान् लोकांश्च प्रति तादृशं प्रेमाधिकतरं वज्रतरश्च करोतु ।

■ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ आज्ञापावनकारणात् तेषां प्रशंसा २ अशुचिलस्य निषेधः ३ परस्परं प्रेमकर्तुं
 कर्म कर्तुंवाञ्छा ११ सतलोकार्थम् अतिप्रभोक्तनिषेधः शेषदिग्बन्धोपपत्ति-
 नाया निषेधश्च ।

हे भ्रातरः कीदृशमाचारं कर्तुम् ईश्वरं तोषयितुं प्रयोजनमस्ति १
 इति यां कथां यूयम् अस्मत्तः प्राप्तवन्तः तदनुसारेण तच्च पुनरतिशयं
 यत्नं कुर्वत, इति प्रभुयोगशुभा विनीय युष्मान् उपदिशामि । यतो वयं २
 प्रभुयोगशुभा युष्मान् यावृश्च आज्ञा अकुर्वीता यूयं जानीष्व ।

युष्माकम् एकैको जनेन यद् व्यभिचारं परित्यज्य पवित्रतया सन्मानेन च ३
 स्त्रीयं स्त्रीयं शरीरं रक्षति; अपरम् ईश्वरानभिज्ञा भिद्यद्देशीयलोका इव ४
 इन्द्रियाणां वशो न भवति; अपरञ्च कामुको भूत्वा स्त्रीयभ्रातृन् प्रति ५
 काञ्चित् प्रवक्ष्यान् न करोति, युष्माकम् एतादृशं पवित्रत्वम् ईश्वराभिमतम् ।
 वयं पूर्वं युष्मभ्यं यादृशं कथयित्वा सात्त्विकम् अददाम तदनुसारतः प्रभु- ६
 कोष्णे दुष्कर्तृकारिणोक्तैः प्रतिफलं दास्यति । यस्माद् ईश्वरोऽस्मान् ७
 अशुचिक्रियाकरणार्थम् अनाहृत्य सत्क्रियाकरणार्थमेवाहृतवान् । अतः- ८
 एव यः कश्चिद् अस्मान् अवजानाति स केवलं मनुष्यम् नावजानाति यः
 स्त्रीये पवित्रम् आत्मानम् असम्भ्रमम् अददात् तम् ईश्वरश्चावजानाति ।

हे भ्रातरौ आद्विभिः सार्द्धं प्रेमकरणे युष्मान् प्रति मम लिखनम्- ९
 भिक्तेव, यूयं परस्परं प्रेम कर्तुम् ईश्वरेण शिक्षिताः । अपरं सर्वम् १०

- माकिदनिमादिशेषभाक्त्वं प्रति तत् कुक्ष्य च, तथापि युष्मान् विवेक
 ११ वदामि यूयम् प्रेम वज्रतरं वद्धंयत । अपरश्च अन्यलोकान् प्रति युष्मा-
 कम् आचरणं यथा सरसं भवति युष्मानं कापि न्यूनता च न तिष्ठति,
 १२ एतदर्थं यत् यद्वाङ्मन् आदिशाम तादृङ् निर्भिरोधाः समो व्यापारे
 मर्गासि निधाय निजकरैः कार्यं साधयत ।
 १३ हे भ्रातरो यूयं निराश्लेषका इव यथा शोकाकुला न भवथ तदर्थं
 १४ महानिद्रागतलोकेषु यूयं यद् अज्ञास्तिष्ठथ मेघं मदीयेष्वा । योऽऽः
 प्राणान् त्यक्त्वा पुनः श्वशानाद् उदतिष्ठत् एषा कथा यद्यस्माकं विश्वमनीया
 भवति तर्हि योऽऽम् आश्रितान् महानिद्राप्राप्तान् लोकानपोशरोऽवर्णं
 १५ तेन साद्धुम् आनेयति । अतएव प्रभोराज्ञया युष्मभ्यम् इमां कथां कथ-
 यामि प्रभोरागमनसमयेऽवशिष्टा जीवन्तः सलोकाः स्त्रीश्रितानां महा-
 १६ निद्राप्राप्तानां लोकानाम् अयगामिनो न भविष्यन्ति, यतो जयजयेति-
 शब्देन स्वर्गायप्रधानदूतानाम् उच्चैः ब्रह्मेनेश्वरश्च तूरीवायेन च साद्धुं
 प्रभो स्वयं स्वर्गाद् अवच्छेदं सति प्रथमतः स्त्रीश्रितानां महानिद्रा-
 १७ गतानां लोकानाम् उत्थानं भविष्यति । पश्चाद् अवशिष्टा जीवन्तः सलो-
 कास्तैः साद्धुं मेघारूढाः सन्त आकाशे प्रभुं सात्तात् कर्तुं नीता भविष्यन्ति ;
 १८ तत्र सर्वदा प्रभुना साद्धुं स्वास्यन्ति । अतोऽनया कथया परस्परम् स्वान्
 शान्दयत ।

५. पञ्चमोऽध्यायः ।

१ शेषदिनार्धं शब्दीभविष्युं विनयः १२ मानाप्रकारकर्तृणां करकाशा पञ्च-
 सभासैः कथा च ।

- १ हे भ्रातरः कालेषु विशेषसमयेषु वा युष्मान् प्रति मम लिखनम् अधिक-
 २ मेव यतो निशार्था पौर इव प्रभो दिनम् उपस्थास्यतीति यूयं स्वय-
 ३ मेव निश्चितं जानीथ । अस्माकं शान्ति निर्भिन्नश्च विद्येते यस्मिन्
 समये लोका एतादृशं वाक्यं वदित्यन्ति तत्पक्षे गर्भिण्याः प्रसववेद-
 नेषाकस्मात् तेषां विनाश उपस्थास्यति तस्मात् कोपि रक्षां प्राप्तुं न शक्यति ।

किन्तु हे आतरोऽन्धकारे युष्माकम् अस्थितत्वात् तद् दिनं चैव इव ७
 युष्माकं समीपे नौपस्माकानि । द्यूयं सर्वे दीप्ते दिवसस्य च समाना ५
 मय्यथ वयन्तु निम्नाया अन्धकारस्य च लोका न भवामः । अतएव ६
 भिन्नलोका इव चैतन्वरक्षितनिद्रिता न भूत्वा जायतः सन्तः सचैतन्वा-
 सिधामः । ये निद्रान्ति ते निम्नायामेव निद्रान्ति, तथा ये मत्ता भवन्ति ७
 तेषां रजम्यामेव मत्ताः भवन्ति । किन्तु वयं दिवसस्य सन्तागाः सन्तः ८
 प्रत्ययप्रेमकवथं वक्षसि निधाय चापस्य प्रत्याशाशीर्षकं शिरसि
 निधाय जायतस्त्रिधामः । यत ईश्वरस्य क्रोधफलं भोक्तुम् अस्मान् अग्नि- ९
 युष्मद् योऽस्माकं कृते प्राणान् आद्याक्षीत्, तेनास्माकं प्रभुना योऽप्युत्पीठेन १०
 चया परिचाता भवामः, तथा जायतो वा मद्यानिद्रागता वा भवेम तेन
 धातुं क्वामस्यार्द्धं निधुक्ता वयम् । अतएव द्यूयं यदत् कुरुथ तदत् परस्य- ११
 रम् उपदिश्य स्वेषां साम्बनां निष्ठाञ्च कुरुत ।

हे आतरो युष्माकं मध्ये ये जना अधिपतिले नियुक्ताः सन्तः परि- १२
 अमेण युष्मान् उपदिशन्ति तान् मानयध्वम् । तथा प्रेम प्रकाश तेषां १३
 कर्मकारणात् तान् अतीवाद्रियध्वं, अपरं द्यूयमपि परस्परं प्रलयं कुरुध्वं
 युष्मान् प्रति ममेदं निवेदनम् । हे आतरो युष्मान् पुनस्य विनये द्यूयं १४
 कुरीतिलोकान् निर्भर्त्सयध्वं, सुद्रमनसः प्रबोधयध्वं, दुर्बलान् वनवान्
 कुरुध्वं, सर्वान् प्रति सच्चिष्यवो भवत । अपरञ्च सावधाना भवत केनचिद् १५
 युष्मासु हिंसितेष्वपि द्यूयं तं न प्रतिहिंसत । आत्मोयान् परासु सर्वान् १६
 प्रति नित्यं योजन्यं कुरुत । धर्मदानन्दत । निरन्तरं प्रार्थयध्वम् । सर्वान् १७
 धन्यवाद् कुरुत यतो युष्मासु स्त्रीष्ट्रीशुना प्रकाशितम् शतद् ईश्वराभि- १८
 मतम् । पवित्रम् आत्मानं न निर्व्योपयत । प्रचारितवाक्यं नावजानीत । २०
 सफलं परोक्षं ऋद् भद्रं तत्रैवासक्ता भवत । पापस्य क्रायतोपि निष्कृता २१
 भवत । तदा शान्तिदायक ईश्वरो युष्मान् सम्यक्त्वेन पवित्रान् करोतु २२
 अपरम् अस्माकं प्रभुवीशुत्पीठस्यागमनसमवसर्प्यन्तं युष्माकम् आत्मानः २३
 प्राणाः शरीराणि सर्वानि निर्दोषत्वेन रक्षितानि भवन्तु । यो निम्नाक्षो २४

१-अध्यायः] यिसलनीकिनः प्रति पौलस्त्य प्रेरितस्य द्वितीयं पत्रम्। ॥ ४६

- २५ युष्मान् आहूतवान् य तत् करिष्यति। हे भ्रातरोऽस्माकं कृते प्रार्थयन्।
 २६ पवित्रपुष्पेन आहूतो नमस्कुर्वत। यूयम् इदं पत्रं सर्वथाह्वम्
 २७ पाठयत, इति प्रभो नोक्ता युष्मान् नमयामि। अस्माकं प्रभो र्थोऽस्त्रीष्ट-
 २८ स्थानुयसो युष्मान् प्रति भूयात्। इति।

यिसलनीकिनः प्रति पौलस्त्य प्रेरितस्य द्वितीयं पत्रम्।

—446—

१ प्रथमोऽध्यायः।

- १ मङ्गलाचरणं १ सर्वाचरणं दुःखसहनार्थं तेषां प्रशंसा शान्तमङ्ग तेषां कृते प्रार्थनायाः।
 २ पौलसिस्त्वानतिमधिगमानस्तयो जना अस्माकं तातमीश्वरं प्रभुं
 ३ र्थोऽस्त्रीष्टस्थितं यिसलनीकीयसमाजं प्रति पत्रं लिखन्ति। अस्माकं
 ४ तात ईश्वरः प्रभु र्थोऽस्त्रीष्टस्य युष्मान् प्रत्यनुपदे शान्तिञ्च क्रियास्तान्।
 ५ हे भ्रातरो युष्माकं विश्वास उत्तरोत्तरं वर्द्धते, एकैकजम्, प्रति
 ६ युष्माकं प्रेमदृष्टिर् भवति च, तत्कारणाद् युष्माकं कृते सर्वदा यथायोग्यम्
 ७ ईश्वरस्य धन्यवादोऽस्माकं कर्तव्यः। अपरं युष्माकम् सर्वताडनाद्यदुःखस्य
 ८ च भोगेऽपि तादृशं धैर्यं विश्वासश्च विज्ञायेश्वरस्य समाजगणस्य
 ९ मध्ये युष्माकं प्रशंसां कुर्वीत। किन्तीश्वरस्य यद् राज्यनिमित्तं यूयम् एतं
 १० दुःखभोगं कुरुय तस्य राज्यस्य योग्यपात्रत्वेन गणिता भवथ, इतीश्व-
 ११ रस्य यथार्थविचारश्चैकं प्रत्यक्षलक्षणम्। अपरञ्च यस्मिन् समये ईश्व-
 १२ रोजनिष्ठान् अस्माकं प्रभो र्थोऽस्त्रीष्टस्य सुसंवादस्याज्ञालङ्घनार्थं
 १३ समुचितं दण्डयितुं प्रभु र्थोऽस्त्रीष्टः स्वपराक्रमिभिर् दूतैः सार्द्धम् अग्निप्रिस्वभा
 १४ स्तुर्गोत् प्रकाशितो भविष्यति; तदास्माभिः सह क्लिष्टेभ्यो युष्मभ्यं विज्ञान-
 १५ दानं युष्माकं क्रोशदायकश्च भूयो यथायोग्यदण्डदानसेश्वरस्य न्याय्यं कर्मा
 १६ भविष्यति, नस्तु तस्य यदा सखीरूपविषयोः समाहृतो भविष्यति तथास्माकं

४६० विराजन्तीति न प्रति पौनस्य विद्येयं वचनम् । [२ अध्यायः ।

प्रभाते विष्णुविभिर्धुंसाभिः सर्वैर्विधाविभिर्लोकैश्च मान्दो भविष्यति
तदा तस्य शम्भुस्वात् तस्य तेजोमयपराक्रमाच्च तेषामनन्तयातनादख्यो १०
भविष्यति । अस्माकम् ईश्वरस्य प्रभो योऽशुखोऽष्टस्यागमनवारतो यथा ११
युष्माभिरस्माकं प्रभो योऽशुखोऽष्टस्य नाम गौरवान्वितं भवति, यथा च पूर्वं
तेन गौरवान्विता भवथ, तदर्थम् अस्माकम् ईश्वरो युष्मान् एतस्याङ्गानस्य
योग्यपात्राणि गणयतु ; अपरं युष्माकं मध्ये निजानुग्रहस्य सर्वान् सदभि- १२
प्राद्यान् विद्यासस्य कर्माणि च श्रतवा सम्पूर्णानि करोतु, वयं तस्य समीपे
सर्वदा युष्मदर्थं प्रार्थनामेतां कुर्मः ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ स्मिरत्ने पौनस्य विनयः पापपुण्यस्य निर्णयः १२ तेषां मनोनीतकार्यम् ईश्व-
रस्य धन्यवादः १५ तेषां कृते प्रार्थना च ।

हे भ्रातरौऽस्माकं प्रभो योऽशुखोऽष्टस्यागमने तस्य समीपेऽस्माकं संघ- १
पणे च युष्मान् इति निवेदयामः । अतोऽष्टस्यागमनदिनम् अतोऽवसमीपवर्ति
जातम् यथा कथा यदि केनचिद् आत्मना वा वाक्येन वास्माभि २
किञ्चित्पचवत् केनचिद् पचेल वा व्यकीभवति तेनाकस्मात् चक्षुलमनस
उद्दिष्टासम भवति । केनापि प्रकारेण कोपि युष्माकं भ्रातृन् न जनयेत् तस्य ३
दिनस्य पूर्वधर्मलोप उपस्थास्यति, अपरं यो जना विपक्तां कुर्वन् ईश्वरात् ४
सर्वस्मात् पूजनीयवस्तुनस्य स्वं श्रेष्ठं लब्धेश्वरस्य सदृशम् ईश्वरस्य मन्दिरे
समुपविष्टं स्वम् ईश्वरमिव दर्शयति, तादृशः पापपुण्यः, अर्थान् नाशस्य पार्श्व
स समकाशः सर्व उपस्थास्यति । युष्माकं सन्निधौ स्थितिसमये ध्यामेतां ५
कथाम् अकथयं तत् किं युष्माभिर्न समर्थते ? निजसमये पापपुण्यस्य प्रका- ६
शित्यभाषस्य निवारणार्थम् इदानीं को निश्चिन्ते तद् सूयं जानीय । एतर्हि ७
अपराधस्य निगूढं कर्म गुप्तं सफलं भवति किन्तु वर्तमानो बाधको वाक्द्
दूरोक्तो न भविष्यति ताक्द् बाधकः स्थास्यति । पश्चात्स पापपुण्यः प्रका- ८
शित्यते तं प्रभुः समुत्सस्य निश्वासेन नाशयिष्यति निजागमनस्य तेजसा
च हनिष्यति । सर्वैः पराक्रमैरासर्व्यक्रियाभिर्निश्वासाद्यैरपराधस्य ९

३ अन्वयाः ।] विश्वकर्मादिभिः प्रति प्रोक्तस्य द्वितीयं ध्वनम् । ३१९

कर्मकापयैः प्रीतानः प्रत्यनुसारतो माहपात्राणां मध्ये तस्य वापपुङ्गवत्वा-
 १० गमनं भविष्यति यतस्तु विजयपरिचाक्षार्थं सत्यतायां प्रेम न कुर्वन्ति
 ११ इत्यादि ईश्वरस्यान्वेषणायां विश्वासयितुं भ्रान्तिजनिका भाषां
 १२ प्रेषयिष्यति । तस्मात् ते सर्वे सत्यकथायां विश्वासम् अकृत्वा अर्धार्थं अनुवृ-
 त्ताद् दण्डभाजनानि भविष्यन्ति ।

१३ हे प्रभोः प्रियभ्रातरौ- युष्माकं कृतेऽस्माकं सर्वदेवस्य धन्यवादः
 करणीयः, यत ईश्वर आ प्रथमाद् आत्मनः पवित्रतया सत्यकथाया
 १४ विश्वासेन च परिचाक्षार्थं युष्मान् ममोनीतान् कृत्वास्माकं प्रभो
 धीशुरखीष्टैर्धर्मप्राप्त्यर्थम् अस्माभिः प्रचारितेन सुसंवादेन युष्मान्
 आहूतवान् ।

१५ हे भ्रातरौ यूयम् अस्माकं कथाभिः पनेष वा यान् सर्वान् उपदेशान्
 १६ अत्रिचक्ष्वं तथैव मनो निवेश्य सुखिरा भवत । अपरम् अस्माकं प्रभु
 धीशुरखीष्टः स्वयं तथा यः प्रेम कृत्वास्माभ्य नित्यं शान्तिम् अनुगच्छेत्
 १७ उत्तमप्रत्याज्ञाञ्च ददाति सोऽस्माकं तात ईश्वरो युष्माकं मनःसु शान्तिं
 विधास्य सर्वस्मिन् सदाकवे सत्कर्माणि च युष्मान् स्थिरान् कुर्याताम् ।

२ तृतीयोऽध्यायः ।

१ तस्य कृते प्रार्थयितुं तान् प्रति प्रोक्तस्य पितृषः २ अन्वयाः । प्रादिभिरुपसर्ग-
 प्रति तस्योपदेशः पञ्चमाहः कथा च ।

१ हे भ्रातरः शेषे वदामि, ईश्वरस्य वाक्यं युष्माकं मध्ये यथा चलति
 २ तथैव यत् सर्वत्र चलितं मान्यञ्च भवेत्, यच्च वयम् अविवेचकानां
 दुष्टानाञ्च लोकानाम् अभीननाया रचिता भवेत् तद् अस्माकं कृते
 ३ प्रार्थयध्वं यतः सर्वेषां विश्वासो नास्ति । किन्तु यः प्रभु युष्मान्
 ४ स्थिरीकृत्याशुभात् रक्षिष्यति स एव विश्वासः । अस्माकं याः सर्वा आशा
 युष्माभिरस्तभ्यन्त तदनुसारतः कर्म कुरुष्व करिष्यच्च च, युष्मासु वयं
 ५ प्रभुनेदृशं विश्वासं कुर्याः । ईश्वरे प्रेम कर्तुं खीष्ट इव धैर्यं कर्तुञ्च प्रभु
 युष्माकं मतिं स्थापयेत् ।

हे भ्रातरौ वयं खेषां प्रभो र्थीशुखीष्टस्य नाया युष्मान् वाद- ६
 शम् आश्नापयाम तदनुसारतो युष्माकं यो यो भ्राता नापरन्
 तद्विपरीतं कर्त्तुं करोति तेषाम् एकैकस्मात् पृथग् भवतः यतो येन ७
 प्रकारेणास्माकम् अनुकारितं युष्माकम् उचितं तद् यूयं जानीथ ।
 अपरस्य वयं युष्माकं मध्ये किञ्चन कुत्सितं ॥ अवाहराम, तथा विना मूखं ८
 कस्याप्यत्र नभुष्महि वरस्य युष्माकं कश्चिन्नपि कमपि भारं न
 व्यसितुं अनेन क्षेत्रेण च दिवानिशं कार्यम् अकुर्वी । अत्रास्माकं ९
 कोऽधिकारो नास्ति, इत्थं नहि किन्तु यूयं यद् अस्माकम् अनुकारिणो
 भवथ, तदर्थं युष्माकं समीपे स्नान् दृष्टान्स्वरूपान् दृष्ट्वा स्थापितवन्तः ।
 युष्माकं वक्षिषीं स्थितिसमये वयं युष्मान् एताम् आह्वाम् अकुर्वी, यदि १०
 कश्चित् कार्यं न वक्षीर्यति स न भवतु । किन्तु युष्माकं मध्ये कश्चित् ११
 कश्चित् कुत्सापारं करोतीति श्रुतमस्माभिः । शान्तभावेन कार्यं कर्त्तुं खेषां १२
 स्वाद्यद्रव्यं भोक्तुश्च तादृशान् लोकान् अस्माकं प्रभो र्थीशुखीष्टस्य नाया
 विनयं कृत्वा एतद् आश्नापयामः । हे भ्रातरः सत्कर्त्तुं कर्त्तुं ज्ञान्ता न भवतः १३
 यदि कश्चिद् अनेन पत्रेणास्माकं कथाया वशं गतो न भवति तर्हि १४
 यूयं तं मानुषं परिचिनुत तथा तं लज्जयितुं तेन सार्द्धम् व्यापारं
 मा कुरुत । इत्यनेन यत् तं ब्रूतेन ज्ञात्वा तत्र किन्तु तं भ्राष्टभावेन १५
 चेतयत । अस्माकं शान्तिदाता यः प्रभुः स सर्वदा सर्वथा युष्मभ्यं शान्तिं १६
 प्रदेयात् । प्रभु र्युष्माकं सर्वेषां मङ्गीभूयान् । इति ।

एकैकस्मिन् पत्रे वादृशं दृष्टाक्षरस्य चिह्नं विधाय लिखामि पौषो- १७
 ऽहम् एतस्मिन् पत्रे तेन दृष्टाक्षरेण युष्मान् नमस्कारं श्रापयामि । युष्माकं १८
 सर्वान् प्रत्यस्माकं प्रभो र्थीशुखीष्टस्यानुपशो भूयात् । इति ।

निमयिं प्रति पौलस्य प्रेरितस्य प्रथमं पत्रम् ।

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ मङ्गलाचरणं २ यज्ञावलीनवमुखासुर्नादप्रेरितलघुदेवु निमयिं प्रति पौलस्यो-
पदेशः १८ स्थिरं स्थातुं विनयः कतिपयलोकानां सर्वव्यापककारणम् ।

- १ अस्माकं प्रत्याग्राजनकस्य प्रभो यीशुख्रीष्टस्य चाणकर्तुरीश्वरस्य चाज्ञानुसारतो यीशुख्रीष्टस्य प्रेरितः पौलः स्वप्रियधर्मपुत्राय निमयये पत्रं लिखति । अस्माकं तात ईश्वरोऽस्माकं प्रभु यीशुख्रीष्टस्य त्वाम् प्रत्यनुग्रहं दर्शयामि शान्तिञ्च कुर्यात् ।
- २ प्रत्ययाधीनाया ईश्वरनिष्ठया अबद्धके विवादस्य बद्धके चेतिहासे बहुप्रकारवशावल्याच्च मतिं न निदधातुम् अन्यं नवीनं कञ्चनोपदेशं न कर्तुञ्च यथा कतिपयलोकान् इत्याज्ञापयसि तदर्थम् अहं माकिदिन्या-
३ देशं प्रति यावाकाल इफिषनगरे स्थातुं त्वां विनीतवान् । वस्तुतस्तु निर्मलान्तःकरणाद् उत्तममानसाद् अकल्पितविश्वासाच्च यत् प्रेम तद्
४ आज्ञायाः फलं, किन्तु कतिपयलोका एतत्पराङ्मुखा भूत्वा निरर्थके
५ पुराहृत्ते मनो न्यदधुः, अपरं स्वयं यां कथां वदन्ति तत् कथाया वा कोऽभिप्राय इति न विदित्वापि व्यवस्थाया उपदेशका भवितुम् इच्छन्ति ।
६ किन्तु सा व्यवस्था यदि योग्यत्वेन मान्या भवति तर्हि फलदायिका
७ भवति तद् वयं जानीमः । अपरञ्च सा व्यवस्था कस्यापि धार्मिकस्य विरुद्धा न भूत्वा, अधार्मिकोऽवाप्यो दुराचारी पापो अपवित्रोऽशुचिः पितृहन्ता मातृहन्ता मनुष्यहन्ता वेश्यागामी पुनैशुनी मनुष्यचोरो
८ मिथ्यावादी मिथ्याशपथकारी च सर्वेषाम् एतेषां विरुद्धा तथा नयि सर्वापितस्य सविदानन्देश्वरस्य तेजोमयसुखवादस्यानुयायिचितोपदेशस्य
९ विपरीता या काचित् कथा भवति तद्विरुद्धा सा व्यवस्था समुपस्थिता
१० विद्यते, इत्यहं जानामि । यो मां विश्वसनीयं विश्वाय सेवकपदे नियुक्तवान्

एतादृशो योऽस्माकं वत्सप्रदाता प्रभु योऽग्रहीष्टः, तस्यैव धन्यवादं करोमि ।
 पूर्वम् अहमपि पाषण्डो विपक्षो हिंसकश्चासं किन्तु ज्ञानहीनताकारणाद् १३
 अविश्वासेन तत् कर्म कृतवान् इति हेतोः कृपाभाजनम् अभवम् । अपरं स्त्रीष्टे १४
 योऽग्रे विश्वासः प्रेमजनकोऽस्माकं प्रभोरनुग्रहो मां प्रति प्रचुरतरो जातः ।
 अपरञ्च येषां मध्येऽहं मुख्य एतादृशानां पापिलोकानां परिचाणार्थं १५
 स्त्रीष्टे योऽग्र जंगति समवतीर्णोऽभवत्, एषा कथा विश्वसनीया सर्वेषां
 गृहणीया च । अपरं ये जना अनन्तपरमायुः प्राप्तुं स्त्रीष्टे विश्वसन्ति तान् १६
 प्रति दृष्टान्तो भवितुम् नयि यथा योऽग्रस्त्रीष्टस्य चिरसहिष्णुता प्रथमं
 प्रकाशते तदर्थं प्राप्तानुकम्पोऽभवत् । अनादिरत्तयोऽवृष्टो राजा योऽ- १७
 द्वितीयः सर्वज्ञ ईश्वरः, तस्य गौरवं महिमा च सर्वदा प्रकाशिष्येष्ट । इति ।

हे पुत्र तिमथे त्वं धर्मम् उत्तममानसञ्च रक्षित्वा यद् उत्तमयुद्धं १८
 करोषि तदर्थं त्वयि पूर्वोक्तं यद् भविष्यदाक्यं तदनुसारतोऽहम् आशा-
 पयामि । तत्सर्वेषां परित्यागात् कस्यचिद् विश्वासतरो भग्नाभवत् तेषां १९
 मध्ये ऊमिनेयमिकन्दरो विद्यते । किन्तु तौ द्वौ जनी यत् पाषण्डतां न २०
 कर्तुं शिञ्चेते तदाशयेनाहं तौ शैतानो हस्ते समर्पयम् ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ सर्वसाधारणलोकानां कृते प्रार्थयितुं पौलस्त्य विदेसः २ कोषिताम् आलङ्कारध्या-
 नुपदेशस्य च कथनम् ।

वयं यथा शान्तत्वेन निर्विरोधत्वेन च तिष्ठन्तः सर्वश्रेष्ठं धर्मं सदा- १
 चारे च काशं आपयामः, तदर्थं सर्वसाधारणलोकानां कृते विशेषतो
 राज्ञः शासकानाञ्च कृते, ईश्वरस्य सन्निधौ विनयनिवेदनप्रार्थनाध्व- २
 वादाः कर्त्तव्या भवन्तीति मदीयः प्रथमोपदेशः । अतः कर्त्तास्माकीनचा- ३
 तुरीश्वरस्य साक्षाद् उत्तमं साक्षाच्च जायते यतः सर्वे मानवैः स्नायं अथ- ४
 वाक्यज्ञानञ्च सभ्यते तदीयेच्छेद्यम् । अद्वितीय एक ईश्वरो विद्यते तथा ५
 तस्य मानुषाणाञ्च मध्येऽद्वितीय एको मध्यस्थो यः पुरुषः स्त्रीष्टयोऽग्रः च ६
 सर्वेषां मुक्तौ मूर्त्याय स्वीयप्राणान् दत्तवान् । अपरं योग्यकास्ते तद्वैव ७

प्रमाद्यधितुम् अहं प्रचारकः प्रेरितश्च सन् विन्नाये सत्यवाक्ये भिन्नदेहि-
नाम् उपदेष्टकपदे च न्ययुज्ये, इत्यत्र मदीयमेकं वाक्यमपि कितर्थं
नहि खीष्टेन सर्व्वं तथ्यं कथयामि । मानुषाः पवित्रकरण् उत्तोऽस्य
निष्कोधं निर्बिरोधश्च सर्व्वत्र प्रार्थयन्तां ममेयम् आज्ञा ।

८ अपरश्च नार्थः कोऽसंस्कारैः कणकमुक्ताद्याभरणैर्महाधनवल्लैश्च स्था
१० मण्डिता न हलेश्वरसेविका श्योपितद्रव योग्यवस्त्राणि परिधाय लज्जा-
११ ज्ञानसत्कर्म्मरूपैर्भूषणैर्भूषिता भवन्तु ममाद्यमादेशः । नारी पुरुषस्य
१२ वत्सा सती तुष्णोभूय शिञ्जेत यतः पुरुषं शिञ्जयितुं पुरुषस्याधिपतित्वं
वा कर्तुम् अहं नारीं नानुमन्ये किन्तु तुष्णीं स्यातुम् आदिशामि ।
१३ यतो हवायाः पूर्व्वम् आदम् प्रथमम् असृज्यत तथा स भूमयुक्ता नासीत्
१४ योषा भ्रान्तियुक्ता सती सापराधा बभूव । तथापि नारीगणो यदि विन्नासे
१५ प्रेषि पवित्रतायां सत्यवाक्ये च स्थिरस्तिष्ठति तर्हि खीष्टमन्तानप्रसवात्
परिचायिष्यते ।

२ तृतीयोऽध्यायः ।

१ धर्माधिपतीनां व्यवहारनिर्णयः ८ सहाकारिणां व्यवहारनिर्णयः १४ तिस्रिं प्रति
लिखितुं योऽस्य अभिप्रायः ।

१ यदि कस्मिद् धर्माधिपतित्वपदम् आकाङ्क्षते तर्हि स सत् कर्म्म धिक्की-
२ र्षति कथैषा सत्या भवति किन्तु धर्माधिपतौ सति पानदोषः प्रहारः
३ सुखितलोभ एतत्सर्व्ववर्जितस्य निर्दोषत्वं केवलैकस्त्रीस्वामित्वं चैतन्यं
सत्कर्म्मत्वं शुद्धाचारित्वम् आतिथ्याचरणं शिञ्जणे निपुणत्वं मृदुत्वं निर्बि-
४ रोधित्वं निर्लोभत्वञ्च तथा विज्ञत्वेन निजबालकान् वशीकृत्य परिजनानां
५ शासनक्षैतेषु गुणेषु तस्य प्रयोजनम् अस्ति । यतो यः कश्चन निजपरिवारान्
शासितुम् असमर्थः स कथम् ईश्वरस्य समाजस्य वीक्षणं कर्तुं प्रोक्तोति ।
६ अपरश्च सोऽभिमानेन प्रफुल्लः सन् श्रैतानो दण्डयोग्यो यत्र जायते तत्कार-
७ णात् नवीनः शिष्यो धर्माधिपतिर्न भवेत् । अपरश्च निन्दितः सन् श्रैतानो
जाके यथा न पतति तत्कृते वरिष्ठतत्त्वोकेभ्यस्तेन सुख्यातिरवस्थाप्राप्त्या ।

प्रवीणत्वं वाक्पादयराहित्यं पात्रदोषवर्जितत्वं धने विहीनत्वं निर्मल- ८
मनसा धर्मस्य निगूढतत्त्वज्ञातृत्वस्य सहकारिणाम् अवश्यकत्वं । अपरं ते ९
जनाः प्रथमतः परीक्षिताः सन्तो निर्दोषा भूत्वा सहकारित्वपदे नियुक्ता १०
भवन्तु । अपरस्य तेषां योषितस्त्रादृशाः प्रवीणा अनपवादिकाः सतर्काः ११
सर्वत्र विश्वास्त्रास्तु भवन्तु । तथा सहकारिणः केवलम् एकैकयोषितः १२
स्वामिनो भूत्वा स्वीयस्वीयसन्तानप्रसूतीनां परिजनानां यथायोग्यं शासनं
कुर्वन्तु । यतो ये सहकारित्वपदस्य कर्म निष्कृष्टं साधयन्ति ते स्त्रीष्ट- १३
यीशो धर्मो बह्वत्साहं प्रधानपदस्य प्राप्नुवन्ति ।

अहं शीघ्रं तव समीपे समुपस्थास्यामि समेदृशी प्रत्याशा विद्यते । किन्तु १४
यदि तत्र विलम्बं जायते तर्हि सत्यवाक्यस्य स्वभाभिन्तिमूलयुक्त ईश्वरस्य १५
मृदु, अर्थाद् अमरेश्वरस्य समाजे कीदृश आचारः कर्तव्यस्तद् यथा
तं जानासि तदर्थं लिखामि । अपरम् ईश्वरो मानुषिके देहे प्रकाशवान् १६
आत्मना पुण्यवत्त्वेन गणितो दूतैः प्रत्यक्षोक्तो देहे देशान्तरे च
प्रचारितो जगतो विश्वासपात्रीभूय स्वर्गाय नीतोऽभवद् इति धर्मस्य
निगूढं वाक्यम् अत्र विचिकित्सा न विद्यते ।

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ धर्मात्मानस्य भविष्यदाकां २ धर्मो तिमर्थं प्रति पौनस्य नानापकार उपदेशश्च ।

पवित्र आत्मा स्पष्टम् इदं वाक्यं वदति चरमानेहः सु कतिपयलोका १
वह्निचिह्नयुक्तकव्यवत् कठोरमनसा मृषाभाषिणां कायव्येन क्षमजनका- २
त्मना भूतानां जिज्ञया च शिक्षिताः सन्तो धर्माद् अष्टा भविष्यन्ति ।
ते मृषाभाषिणो विवाहं निषेत्स्यन्ति, अपरम् मनुजानां भोजनार्थम् ३
ईश्वरेण स्थानि वस्तूनि सृष्टानि यानि विश्वस्निग्धभिः सत्यवेत्तृभिश्च
धन्यवादैर् मृद्वीतयानि च तानि निषेत्स्यन्ति किन्त्वेश्वरस्य धन्यवादेव ४
मृद्वीतम् ईश्वरस्य किमपि वस्तु नापाह्यं भवति सर्वमेवोत्तमं अतः ५
ईश्वरस्य वाक्येन प्रार्थनया च पवित्रीभवति । अतएव आत्मार्थं प्रति ६